

A MAGYAR ASSZONY

A mátrahégyi «Meseház»

ALAPITOTTA: BERTA ILONA. SZERKESZTI: AMBRÓZY MEGALTI LAJOSNÉ GRÓFNÉ

9. SZÁM. 1937 MÁJUS 1.

EGYES SZÁM ÁRA 50 FILLÉR

„A Magyar Asszony“ előfizetési ára állandó dívat és kézimunka rovattal 9.60 fillér,
fizethető havonta 80 fillérrel

A MAGYAR ASSZONY

XVII.
Évfolyam.
9. szám.

A MAGYAR ASSZONYOK NEMZETI SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: VII-RÓZSA-UTCA 23.

TELEFON
7-31-4-20

TORMAY CECILE VÉGRENDELETE AZ Ő SZAVAIBAN

«A földön csak az az eszme maradandó
értékű, amelyért van, aki meghalni tud.»

«Ne feledjük azt az erőt és hatalmat, melyet a magyar asszonyok összefogása jelent a nemzet szolgálatában. És érezzük, hogyha hívnök egymást, nem lenne elég hely a rákosi mezőn.»

«A mi soraink között nincs szalmaláng. Mi maroknyi világosságunkból egy országon végig ragyogó tüzet teremtetünk, mely ég és égni fog!»

«Az a nemzet, mely kizárólagosan az államhatalomra támaszkodik, csak jéllábon áll, mert a nemzet másik lába a társadalom. Ezért érdeke ma minden államhatalomnak, hogy a hazaszerető társadalmi szervezetek éljenek és teljesítsék a nemzet életében reájuk háramló társadalmi feladatokat.»

«Csak azok a népek érdemelnek szabadságot, csak azok az egyének, akiknek élő a lelkiismerete. A lelkiismeretet Isten adja, az édesanya teszi tudatossá és kinek-kinek az Egyháza erősíti meg. Ezért legyen a magyar anyák és asszonyok programja otthonukban: a lelkiismeret felébresztése s túl az otthon küszöbén legyen az ő programjuk, hogy saját lelkiismeretük szerint teljesítsék továbbra is hitük, hazájuk és családjuk érdekében önzetlenül vállalt nemes kötelességüket.»

«Az ínséget a földön Krisztus óta azok tudják az Ő tanítása szerint legmélyebben enyhíteni, akik, mikor a tanítványok riadtan elhagyták, ott álltak az Ő keresztjének a lábánál.»

«Asszonyok! A remény a ti édes testvéretek! Veletek jár és csakis ti vihetitek vissza őt a nemzet életébe! Segítsétek meg a nemzet életét, drága magyar asszonyok, szálljatok szembe a reménytelenséggel, ami bűnülást jelent. A nagy igazságtevésnek nem szabad bűnán találni ezt a nemzetet. Arra kérem hazám asszonyait, hogy legyünk ott majd erős lélekkel a megváltásunkat jelentő döntés órájában.»

«Ti még nem látjátok, de ha két karotokban jelemeltek kicsiny gyermekeiteket a fejetek fölél, túl, messze ők már meglátják azoknak az eltépett tájaknak a közeledését, amelyekért jobb jövődönk hitével ti mindig csak dolgoztatok.»

«Az igazságosztó sors órájában nekünk készen kell lennünk magyar asszonyok és ezért sok csalódástok, sok kimondhatatlan járadástok után újból kérek tőletek. A legnagyobbat kérem: Legyetek azok továbbra is, akik voltatok!»

«Hullassátok bele a nemzet sorsába azt, amit én a lelkemből nektek adtam.»

TE CSAK DOLGOZZÁL

Írta: TORMAY CECILE

A boldogság

Az átjáróház légvonalos nagy udvarában mindenki Pintyökének hívta a madárkereskedőt. Pedig, ajtaja felett a falon, rég belepte a korom a cégérnek odamázolt idétlen pintyvet, melynek a neve leszállt reá.

Földszintes szobája a hátsó lépcső mellett húzódott meg és az emeleti folyosó árnyéka nem engedte a küszöbög a napot. A szoba kicsiny és kényelmetlen volt. Kalitkák lógtak az ajtószárnyn, az ágy felett, köröskörül a sötét üregekben, a zegzugos falon. Kalitkák álltak az ablakdeszkán, a szekrény tetején, a földön, az asztalon, még az egyetlen széken is.

Pintyöke nem ülhett túlük kényelmesen soha. Az asztalt sem használhatta. Az ágyban

nem mert nyújtózni. És ettől a határoltságtól lassankint olyan határoltak és apróak lettek a mozdulatai, mintha kalitkában élt volna ő maga is. Egy madárszágu, szűk kalitkában, melynek négy fala között tanította évek óta énekelni váltakozó madarait.

Munka közben kimért, kicsiny lendülésekkel, furcsán szökdécselt ide-oda. Csörös orrát bedugta a drótszálak között a madarakhoz és nagy csupasz száját szinte fájdalmasan összecsuposította. Mialatt fűyölt, arca sajátságosan gondtelt kifejezést öltött. Félig lehuntya a szemét, kiálló gégecsontja pedig, mint egy szivattyú, fáradhatatlanul járt fel-le a gallérja nyílásában. Hangja ilyenkor túlsattogta a madarak hangját. Kihallatszott az udvarra és az ajtószárnra kiakasztott rozsdás kalitkából visszafelelt még a mogorva öreg rigó is.

Ha a madárkereskedő elhallgatott egy pillanatra, hogy lélegzetet vegyen, egyszerre úgy hangzott, mintha temérdek pattogó kis óra kezdett volna kegyetgni a csendben. A sok apró madár falánkul csipegette a kendermagot. A szoba olyan lett, akár egy órásholt. Köröskörül ketegő nesz surrant végig a falon. A kalitkákban, mint az ingák, ide-oda lendültek a madarak.

Az udvarról bekiáltott a gombkötőmester inasa :

— Jó reggelt, Pintyöke !

A madárkereskedő mérgesen kapta fel a fejét. Csupasz szája kinyílt és mint egy vékony hasítás, szinte egyik fülétől a másikig szaladt.

A suhanc vásottan nevetett. Pintyöke pedig hirtelen becsukta a száját, mert homályosan maga is érezte, hogy ebben a pillanatban olyan volt, mint egy madár.

Mint egy madár... Ezzel kosarazta ki a mozsárutcai özvegyasszony, mikor megkérte a kezét. Ezt kiabálták utána az utcabeli gyerekek. Mindig ezt, — mindenütt.

Lehorgaszotta a fejét. És mialatt sovány, köszvényes mutatóujjával megfenyegette a gombkötőinast, szórakozottan visszabújt a kalitkák közé. Nem ért rá, hogy igazságot tegyen a gyerekekkel. Ő nem ért rá soha semmire...

Pedig vevője ritkán akadt. Mintha elfogytak volna a régi ábrándos iparos kisasszonyok, a külvárosi iskoláslányok, a magányos öreg varrónők, a cselédszerzőnek, a planétás asszonyok...

Pintyöke nem bánta. Szerette a madarait. Külön-külön szerette mindegyiket és örült, ha nem vitték el őket hirtelen és egy kicsikét az övi lehettek.

A kapu felől lépések jöttek át az udvar közeletén. Fülelni kezdett. Megismerte a közeledő nagy, nyugodt lépéseket.

«Az öreg lesz». Szívesen kikukkantott volna az ajtón. De most igazán nem hagyhatta félben a tanítást.

Mialatt lélekszakadva fűtyölte végig a kis cinke leckéjét, valaki megállt az ajtónyílásban. Nem szólt, nem mozdult, csak állt és sajtáságos, szánakozó mosollyal nézte a madárkereskedőt.

Pintyőke megtörölte fűtyőléstől nedves száját a kezefejevel. Felpillantott. Csakugyan az öreg volt. Mint máskor, most is kiválasztott egy madarat. Alkuvás nélkül fizetett. Fogta a kalitkát, bólintott, elment.

Sietség nélkül ment a kapu irányába. És hatalmas kezében, a lépte szerint, nyugalmasan lóbálta a kis kalitkát.

Pintyőke egy pillanatig meredten nézett utána. Már nagyon sok madarat adott el neki, de azért nem tudott róla semmit.

— Furcsa... furcsa... — motyogta magában aztán, a szó közepén hirtelen másra gondolt. Eszébe jutott, hogy a sármánynak nem adott vizet. Fontoskodva visszaugrott a küszöbről. Egészen ügy ugrott, mintha kalitkában egyik nádvesszőről szökkenet volna át a másikra.

Az udvaron végigcsoszogott a házmesterné és a hátulso lépcső aknájában meggyújtotta a gázt. A nyitott láng szívítve fűtyölt a lég-

vonatban. Ettől a nesztől, mintha alkonyati jeladás lett volna, felberzentesítették tollukat a madarak. Álmosan, inogva gomolygába fűvódtak a kalitkarudakon. Szárnyuk alá dugták a fejüket. Puha, pici pelyhek libbentek le a drótházikók kendermagos homokjára.

Lassan-lassan Pintyőke is elámosodott. Bóbiskolva megvacsorált a térdén. Megette a salátaleveleket, melyeket a madarak meghagytak, aztán óvatosan bebújt a kalitkák között az ágyába.

Korán feküdt, korán kelt. Minden reggel szürkület előtt indult útnak. Ilyenkor vesszőket vitt a hóna alatt és a kezében üres kalitkát, meg egy vasfécékben madárfogó lépet.

Ismerte az erdőt a városon túl; ismerte a fészekfosztó fiúkat. Olyan régen ismerte már őket, hogy közben sok iskolakerülő fiúból férfi lett, a cserjésből pedig erdő és irtás és megint csak erdő. Új fészkek, új fészekfosztók... Csak Pintyőke élete nem változott.

Egy napon azonban mégis történt valami. A madárkereskedő egyhangú életét csodálatos esemény zavarta meg. Odakinn az erdőn egy cinege ákadtt a lépesvesszőjére, mely olyan gyönyörűen fűtyölt, mint ahogy csak az ő madarai tudtak fűtyölni. A kezébe vette, nézegette. Ráismert. Az ő régi kedves kis cinkéje volt, melyet az elmúlt tavazon adott el valakinek. Kinek is? Egyszerre eszébe jutott az öreg.

Ezentúl gyakran gondolt reá és amit azelőtt sohase tett, munka közben sűrűn pillantgatott

és gondtalanság idejében

Az élet tavaszán

az ajtó felé. Szerette volna tudni, hogyan szökött meg a madár. Összeszedi a bátorságát. Megkérdi az öregöt. Beszéli fog vele.

Hanem aztán, mikor egy napon újra eljött az öreg és szó nélkül megvásárolta másodszer is ugyanazt a cinkét, Pintyökének távta maradt a szája és nem mert kérdezősködni. Hideg borzongás futott végig a hátán. Először jutott eszébe, hogy ez a sajátságos vevője nem változott, amióta ismeri. Először gondolt arra, hogy vajjon hová viszi az ő madarait?

Mikor a küszöbről utána nézett, érezte, hogy nem bírja elviselni a bizonytalanságot. Izgalomban nagyra szánta magát. Hirtelen lekasztotta az ajtószárnyról a kifüggesztett kalitkát. Rázárta a madaraira az ajtót és a fal mellé lapulva, szökdécselő, furcsa lépésével utána osont az öregnek.

A szennyes, fülldet bérkaszárnnyák elmaradtak. Gyárak, földszintes udvarok, házikók, üres telkek, zöldes kertek... A város elfáradt, megállt. Az öreg pedig még egyre ment előre, nagy, nyugodt lépéssel és kezében csendesen lóbálta a kis nádkalitkát.

Már látszott az erdő. A sötétzöld háttéren fehéren világított az aggastyán fedetlen galamb-ész feje.

A madárkereskedő szinte banni kezdte, hogy otthagya a madarait, a temérdek sürgős munkát és így bolondjában szalad világgó. Ebben a pillanatban egyszerre váratlanul megállt az öreg.

Pintyöke is megállt. Lenyügözve, lihegő mellrel hajolt előre. Kimeresztette a szemét. Azt hitte, nem jól lát.

Az öreg felnyitotta a kalitkát és a cinke sietség nélkül, lassan kiugrált az ajtaján. Aztán felszökött, mintha a levegőbe hajtották volna és nyílbesen nekirepült az erdőnek.

Pintyöke felordított:

— Mit csinál! Hogy meri...

Az öreg a hang irányába fordította a fejét. Mikor megpillantotta a hadonászó embert, kissé felrántotta a fél vállát.

Pintyöke tájékozott a dühtől.

— A madaram...

Az öreg nyugalmasan mosolygott.

— Megvettem, hát az enyém volt!

Pintyöke harciasan szétvetette a lábát. Két kezét a nadrágszébébe nyomta és olyan mérgesen belemarkolt a tulajdon zsebébe, mintha a nadrágjánál fogva, önmagát akarta volna a levegőbe emelni... az öreg arcába dobni.

— Megvette... fuldokolta fenyegetően, — de hát mi az ördögnek vette meg?

— Hogy eleresszem! — Az öreg nagy, messze tekintettel elnézett az erdő felett. aztán lepillantott Pintyökére és szeliden folytatta. — Jobb szerettem volna, ha nem tudod meg. De ha már így esett, hát igyekezzél elfelejteni, amit láttál.

A madárkereskedőt meglepte a hang, a szó. Valami megzúdult a belsejében és mint mikor a madaraknak füttyölt, félig lehunyta a szemét. Az arca végtelenül gondtelt kifejezést öltött. Gégecsontja, mint egy szivattyú, izgatottan járt fel-le a gallérja nyílásában. Egyszerre elferdült a szája és mintha keskeny mellében összeestek volna a csontok, inge felett behorpadt az elnyűtt, rövid kis kabát. Megérezte, hogy milyen kiéhezett és szájalomkeltő a formája és ezalatt úgy rémlett neki, mintha elfogná az öreg gondolatát.

— Igaz, hogy rosszul megy az üzlet, — panaszkolta szomorúan. — Rosszul megy már régén... De ha segíteni akart rajtam, miért tette így? Miért nem adta ide inkább egyszerűen a pénzt? Hiszen annyit vesződöm. Olyan korán kelek. Töröm magam szélben, hóban, rossz időben. Az ázott fák síkosak. A közvány is kínöz. És a sok füttyölés, tanítás, semmiért... Csak, hogy kinyissa a kalitkákat.

— Hogy a madaraiddal mi történik, ha már egyszer elvégezted a magad munkáját, az read nézve mindegy legyen.

— Madarakat fogni, hogy eleresszék őket... sóhajtott a emberke megértés nélkül, fájdalommal.

Az öreg mélyen, erősen a szeme közé nézett: — A fontos az, hogy dolgoztál és hitted, hogy érdemes. Most pedig eredj haza. Ne gondoldj arra, amit láttál. Csak dolgozzál tovább. Mert miatt dolgozol, érzed, hogy élsz és el tudod felejteni, hogy meg fogsz halni. És... ezért tesztek ti mindent, amit tesztek.

1920 januárjának melyik napján történt, nem tudom. A fegyverek küzdelme már befejeződött, naplót már nem kellett, de nem is volt kedvünk írni.

A soproni körletnél voltam szolgálatra beosztva.

Folyt a szó- és papírharc a város megtartása érdekében, azonban tudtuk, hogy a döntés az entente-től függ.

A franciák bosszúvágya, az angolok közönye és az utódállamok kapzsúsága mellett a legrosszabbat is lehetségesnek tartottuk.

Egy olasz misszió tartózkodott a városban. Az nagyon sokat tehet. De hol van az a férfi, aki azt kellőképpen részünkre hangolja!

Azon a napon is éppen valami gyűlést rendeztek.

A körletparancsnokság fogadószobáján áthaladva annak közepén álló körfotójában egy cigarettája füstjébe merengő, angolkosztümös fiatal hölgyet figyeltem meg.

Bizonytalán egy, a birtokán esett károkat bepanaszolni óhajtó földbirtokos, talán éppen arisztokratahölgy lehet...

A körletparancsnoknál egyszerre valami küldöttséget jelentettek be. A kíséret élén az angolruhás hölgy kecses alakja jelent meg az ajtóban.

A testes olasz ezredes barátságos mosollyal lépett eléjük és arca mégjobban felderült, midőn tökéletes kiejtésű olasz szavak csengtek elébe.

És a finomarcú hölgy elkezdett beszélni. Előbb csendesen, azután mind élénkebben.

Az olasz ezredes arcán a mosolygó vonások komollyá, majd aggodóvá változtak.

Csodálkozva néztem körül. Valaki ekkor oda-súgta: Tormay Cecile.

Ő ekkor már nemes metszésű fejét magasra tartva, szikrázó szemekkel vetette oda szavait.

Aki beszédét nem értette, még az is kiérezte, hogy itten képességekkel Istentől kivételesen megáldott nő állott ki elszánt harcrá és kéri, magyarázza, követeli népe elrabolt jogait.

Mintegy megigézve hallgattuk és midőn megszünt beszélni — az olasz ezredes elragadtatástól fénylő szemekkel, mélyen meghajlott előtte.

Ereztem, hogy történelmi pillanatokak éltem át.

Délután még hallottam ezüstcsengésű hangját, amint felváltva, magyar és német nyelven egy tökéletességében felülmúlhatatlan beszédben magyarázta a magyar asszony akkori feladatait.

A közönség tombolt a lelkesedéstől, előttem azonban mindig csak mint a magyar igazságnak földreszállott és olaszul beszélő angyala állott és mostan is úgy áll szemem előtt.

A sors nem engedte meg nekem, hogy valaha személyesen kifejezhessem előtte köteles hódolatomat, azt a hódolatot, melynek nagyságát semmi sem fejezhette ki jobban, mint az a hatás, amit az olasz ezredesre tett.

Vitéz Lépes Győző
ny. áll. ezredes.

TORMAY CECILEHEZ

Írta: Bodnár István.

Galamb-szívvel repülts sas szárnyakon,
Lelked tüze melenget egy hazát,
Melyet enyészet bús szele csap át
S a szenvedés zord ősi ködbe von.

Amerre jársz: csak könny és fájdalom,
Sikoltás, bús jaj, mi szívedbe vág,
Siralom-völgye lett a szép világ...
— Van még: «Régi háza», de nincs — «Régi hon!»

Nézd, nézd, mi vagyunk immár itt a — «évés»
— Egy hajítás csak az: ország-határ,
Minden kis sóhaj: idegenbe száll...

Tétován tekint bús szemünk feléd:
Isten hozott! — Vágyón sóhajt szívünk:
— A «régi háza» hozd vissza — hitünk!

A nemzeti munka kezdetén

Tormay Cecile a magyar asszonyok lelkében

Tormay Cecile emlékére

Vajjon a versemet? vajjon a Lelkemet
Ihleted-e, Uram? mikor Róla szólok?
En úgy érzem, igen! mert hű gyermeked volt,
Te Véled dolgozott...

Minden lelki kincsét, Talentum csodáját
Urunk, mi jó Atyánk Tőled. Tőled kapta,
Mindnyájan éreztük, hogy az ő munkája:
Isten akarja!

Már gyermekkorában mindent másképp látott,
Másképp gondolt, érzett, mint többi testvére,
Hiszen Te már akkor eljegyezted, Atyánk,
Jövendőnk részére.

Aztán mikor tollat aadtál a kezébe,
S nem tehetett másként, írni, írni kellett!
Lelke erejétől minden leírt betű
Ige lett! Ige lett!

Megigézte azt, ki Lelkével olvasta,
Mégfogta, felrázta, megméséltette:
S a buzgó olvasót családon, hazán át
Istenhez vezette.

Abba «Régi ház»-ban tán mindnyájan laktunk?
«Emberebbés lettünk ott a «kövek között!»
S Viaszfiguráknak lelki ruhájába
Lelkünk felöltöztött.

Aztán jött a nagy Sors! magyar Tragédiánk!
Ezeréves hazánk bilincsbe verettet!
S a nemzet nagy része kisebbségi sorsban
Börtönbe vetettet!

Rólad emlékezem... Az elmulás fájdalmas
gondolata hirtelen összeszorítja szívemet, egy égő
könnycsepp lopakodik a szemembe... Mindez
csak pillanatokig tart és lelkem már száll, száll
vissza a multba...

Ott látlak a gyár munkástelepének dísztermé-
ben. Munkásasszonyok vesznek körül, fáradtarcú
asszonyok, nehéz sors hordozói... Félénken néz-
nek Rád: vajjon mit akarhatsz tőlük? Mi tervez-
velük?

Mellette állok, az arcodat figyelem. Vonásaid
ellágyulnak, kék szemed meleg tekintettel simog-
gatja a munkásarcokat, hangod egy pillanatra
mintha kissé megremege... Megilletődés? Nem.
Már is biztossággal és kedves közvetlenséggel be-
széls velük. Az arcokról eltűnik a félelem, a sze-
meik felragyognak és az a meleg áramlat, mely
szívedből feléjük buzog, megnyitja a zárkózott szí-
veket.

A munkásasszonyok bemutatkozása véget ért,
felszólalják a teát. A hangulat családias. De Te
mintha átválnál; arcodról eltűnik az ellágyu-
lás, szeléd kék szemed hirtelen acélfényben kezd
villogni, energikus mozdulattal felkelsz és ajkaid-
ról máris ömleni kezd a szavak kristálypatakja.
Csodálatosan csiszolt mondatok; lágyak és meg-
értők, mikor a munkásasszony nehéz sorsáról be-

Akkor a Talentum felséges parancsa
Reszkető kezéből kivette a tollat...
S ezer gondolata, honszerelmes vágya
Kitört mint egy Szózat!

Szenvedő szenvedély áradt a szívéből!
Falvak és városok, kunyhók és paloták
Erdők, hegyek, mezők s a nagy magyar Alföld
Visszhangozták hangját.

Magyar Asszony-Testvér! Te láttad, hallottad,
A varázsos Igét, csodavárás szavát,
Amikor hirdette: Hogy a magyar asszony
Megmenti a Hazát!

És a *Bujdosó könyv*, a nagy örök emlék!
Benne lüktet abban a honleány sorsa,
Aki nem nyughatik, hazájával szenved,
Hazája a sorsa!

Isten parancsa volt, hogy szóljon, beszéljen...
Szenvedő szenvedély áradt a szavából!
A Történelmen át Ő — «Az ősi küldött»
Lelkesített akkor.

Az Ő emlékére az ő imádságát...
Im ide iktatlak, háromas gondolat, —
Mint a Hiszekegyet — magyar Asszony-Testvér!
Mondjuk el mindnap!

«Miatyánk, Isten!... aki megpróbálsz, mert
nagyra bízottál.

Jöjjön el a Te országod, amelyet ezer esztendő
előtt reánk bíztál itt a földön...
Mindennapi kenyereinket add meg nekünk...
magyar búzából örölen a Kárpátoktól a tengerig.»
Amen. *Berta Ilona.*

szélsz; kemények, ércesek, szinte fenyegetők,
mikor a magyarság sorstragédiáján keseregsz;
szárnyalók és magasba lendülők, mikor az össze-
fogást és Magyarország feltámadását hirdeted.

Az asszonyokra esik a tekintetem. Fátvols
szemek elárulják, hogy milyen meg vannak in-
dulva, dacosa változó tekintetük mutatja ke-
mény elhatározásukat s átszemlélt arcukról
látom, hogy maaddal ragadtak őket messze a
hétköznapi gondok túl azokba a magasságokba,
ahol a nemzetek Ura osztja az örök igazságot.

Úgy érzem, engem is elkap az áramlat és ragad
magával. Elhomályosodik előttem az asszonytábor.
A fülemben meg ott vibrálnak az utolsó monda-
tok befejező akkordjai. A nagy terem falai mintha
visszahúzódnának. Nagyszerű távlat nyílik
meg előttem. Téged keresnek szemeim, de már nem
vagy mellettem... Szellemalakod ott lebeg még
egy pillanatra a messzeségben, majd szertefoszlik
a horizont kekes ködében...

Valami erősen a szívembe markol, szempillá-
mon könny rezeg, reáébredek a valóságra: Te
elmentél, s mi itt maradtunk magunkra, árván...

Müller Alajosné
sz. klobusiczi Blaskovich Olga,
a Budapesti Allamgépgyári MANSZ elnöke.

Tormay Cecile egész áldásos munkás élete a legnagyobb szeretetet, csodálatot és legmélyebb tiszteletet váltotta ki belőlünk. Büszkék vagyunk rá, hogy Tormay Cecile a világ legnagyobb Asszonyai közé tartozik.

Cigánd.

Sere Dezsőné,
ügyvezető elnök.

Nehéz napok — a kommun alatt olvastam írásait. Kivételes művészetéhez menekültem a valóság gyöttrődése elől. A «Régi ház» vezetett el egy szebb világba és adott néhány órára megnyugvást. — *Megismertem a nagy írónőt!*

Sötét kétségbeesés űlt Sopron felett a népszavazás előtt. Reménytelenül tekintettünk az otthontalanság elé, mikor megjelent közöttünk Tormay Cecile — és lelket öntött a csüggedőkbe — egyengette az utat a népszavazás lehetőségéhez — segített megmenteni Sopront. — *Megismertem a Magyar Asszonyt!*

Nehéz gondallal küzdött szervezetünk, mikor újból megjelent nálunk. Elhozza és szétosztotta közöttünk gazdag lelke kincsait. Mellénk áll szóval és tettel — és ismét segített. — *Megismertem a nemeslelkű nőt!*

Hálánk látható jele csak egy szerény fenyőkoszorú, melyet ravatalára tettünk azokból a fenyőkből, melyeket annyira szeretett és amelyeket ő segített nekünk megtartani. «Tán halva is megérzi.»

♣ Emlékének áldozzuk munkánkat azért a célt, melyért ő is feláldozta nemes életét!
Sopron.

Szabó Kálmanné,
ugyv. alelnök.

1920 őszén csordultig telt keserű szívvel érkeztem Sopronba. Hazát vesztetten, idegenül jártam a város utcáin. Kezem gyakran szorult tehetetlenül ökölbe. — Küzdeni, dolgozni, tenni vágytam, elvesztett Hazám érdekében. Hiába. Ki érthet itt meg? Egy napon, száműzött érzésem fájdalomában Tormay Cecile neve csendült fülembé. Kipirult lelkesedéssel beszéltek Róla az asszonyok, komoly tisztelettel folytatták a szót a férfiak. — Mi történhetett, mit tehetett ez, a nekem még ismeretlen nagy nevű, anyai őszinte tisztelettel és bálumattal körülvelt honleány? Kérdésemre mindenki szívesen felelt volna, ha egy deresedő fejú bánatos szemű soproni magyar asszony el nem kezdi a magyarázatot. Az öregedő néni mesemondó szájából hallottam először a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségéről és Tormay Cecile országmentő szervezkedéséről. Akkor mesélték el, hogyan adta át Tormay Cecile a soproni magyar asszonyok tiltakozó memorandumát az antant bizottságnak és lelkében égő hazaszeretetének tüzeből lángbaborult dallamosan szép olasz szavaival, hogyan puhította meg az antant tiszték hideg, kemény, ellenséges szívét. — Ettől a perctől kezdve feléje fordult a szívem, mint a növény levelei az élelet adó nap felé. Tormay Ceciléről szóló hírek élményekké váltak

számomra. Bámuloja és rabja lettem főségesen szép eszméinek.

Sopron, április hó.

Galamboki Bertalan Endréné.

«Tormay Cecilével egyszer együtt töltöttem egy délutánt. Csendes, finom egyéniségének levegőjét magamba szívtam és igen erős benyomáson volt az, hogy ime a szenvedések, az emberi sivárságok Karsztjára, szinte kosaranként ölben felhordott szép kert az ő élete. Úgy éreztem, hogy nagyon sok keménység és kopárság, bánat és küzdelem volt a sorsa, de hite és akarata mégis kerek és szép virányt teremtett benne. Élete példa volt arra, hogy kell meghódítanunk a szebb élet szigetét a szenvedések tengerén. Soha nem akart több lenni akármelyikünknl. Mi pedig soha nem fogjuk elfelejteni, hogy ő mennyire kimagaslott mindnyájunk közül és fanatikus akarással kell, hogy ápoljuk azt a lángot, melyet szegény hazánk és nemzetünk megmentésére tántoríthatatlan hittel és reménységgel gyújtott sziveinkben.»

Mély tisztelettel a salgótarjáni MANSz elnöksége nevében

Dr. Toth Mátyás,
igazgató.

A megpróbáltatások idején 1927

Lehajtjuk fejünket, lehúnjuk szemeinket, hogy forró könnyeink szívünkre peregenek, mely olyan nagyon fáj, mikor meg kell hallanunk a hírt, fel kell fogunk a gondolatot, le kell írunk a szót, hogy: elmentl örökre!

Bűcsút sem mondtál a Kárpátok koszorújának, a kalászos Alföldnek, szeretett Hortobágyodnak — elmentl pihenni, tovább álmodni gyönyörű, színes álmod, a magyar feltámadást! Hamar mentél el, mert közel voltál az Istenhez, kinek különös kegyelme feldíszített a tehetség, a tudás, az értelem nagy értékeivel, de kiválasztott, elhivatott lényed legragyogóbb ékessége a szíved volt, — ez a mindenki szenvedését megértő, magáét alázattal viselő szív, mely hálát adott a szenvedésért, mert megtanította imádkozni. A ködbeborult bánatos országot be tudta világítani fényével egy benne izzó, parázslóan égő szó: Integritás!

Büszkeségünk voltál akkor is, mikor írásaid gyönyörködtettek bennünket és idegenajkú népek érdeklődését felénk vontozták; de miénk akkor lettél igazán, mikor elindultál apostolként szíveket gyujtani, elméket felvilágosítani, háborgó lelkeket megbékíteni abban az időben, amikor egy nemzet elaludt tulajdon sírja szélén.

A megpróbáltatások keservei közt vergődő asszonytestvéreidet Te voltál képes munkára toborozni, hogy segítőtársként álljanak oda a borzalmas háborúból hazatérő, csüggedt, elkeseredett, talán megtevédt magyar férfi mellé, és óvják meg gyenge asszonykezek a hazaszeretett tüzeinek az otthonokba mentett kis mécsvilágát a dühöngő nemzetközli orkán ellen.

Hozzánk is eljöttél, mert szeretted az «örök nem! városát» és mert nem lehet olyan hálóra eredményesen halászni, melyen lék tátony. Ez a lék mi voltunk: Debrecen, a Hajduság, Bihar, Szabolcs. Hoztál nekünk lelkesítő hírt: «Sopron a miénk!» — és szótaként hangzott el a kadról: «ugorjék talpra a pusztá országnja és félelmetes erejét mutatva legyen a magyarságnak bevetetlen végvára, míg ismét a mi hegyeink mögül kél fel a nap».

A vallás, a nemzeti érzés, az erkölcs megőrzésére, megmentésére úttalan utakon elől jártál mindig és nyomodban a keskeny ösvényt szélesre taposta a Téged megértő, Téged követő asszonysereg. A művész, ki elől a kultúrnermetek fejet hajtottak, háttérbe vonult és az önzetlen, áldozatkész magyar asszony lépett elő, aki gyujtó beszédekben, lelkesítő írásokban két kézzel, pazarlóan szórta szét illetett lelke gyöngyszemeit.

Most, hogy a kis velencei bronzfigurán örökre megbénultan fekszik tollad, s nem veti többé papírra klasszikus formájú betűid feuréit, hangod nem hallhatjuk, sugárzó arcod nem fordul többé felénk, pusztuljon el, a meglevededett gondolat, a Te apostolkodásod nyomán életrefakadt eszme? — Nem!! — Az örök nem város bűcsűzöld mondja most ezt Neked. Helyeden éljen tanításod, irányításod, az eszme, mely képes egygy forrasztani a Téged megértő szíveket — ahogy a kis hajdu község piactérén a háborús áldozatok emlékére kőbe faragva áll gondolatod: az öreg Hortobágy szívére öleli meghalt fiát, — úgy borítja be emléked a Hajduság asszonyai

kegyeletének palástja, melyben mindnyájan, akik követhettünk Téged, szőttünk egy-egy csíkot; — gyolcsból, darócából, selyemből, bársonyból — de egyformán könnyben égő szemmel, felkögöző sóhajjal, a Te emlékezetedre!

Debrecen.

*

Feledhetetlen drága Vezérünk mely hatást gyakorolt reám.

Egyénisége szeretetet, tiszteletet keltett a magyar asszonyok szívében. Bár személyes ismeretség nem fűzött Hozzá, lelke, írásai, munkái nyomán oly közel jutott szívünkhöz dacára a távolságnak, hogy forrón szerető barátot, kincset éreztünk magunk mellett. Emléke tűzszlopként útmutatónk lesz az eljövendő dicsőséges feltámadásra.

Refkövácsháza.

Szudny Beldné,
MANSZ elnöknő.

*

Néhány évvel ezelőtt egy félórás beszélgetés alatt volt szerencsém elhíjny nagy Elnöknőnk mélyesége hazaszeretettől átitott lelkébe bepillantást nyerhetni. A fentjelzett félórai beszélgetés a legtökéletesebb magyar nő képét rajzolta lelkembe. Tormay Ceciliének a nemes, ő magyar típus minden kiváló erényével és hibájával tökéletesen jól ismerő, de nemzetét átfórmáló szugesztív erejét éreztem ki minden mondatából. Szavai tanács-, felszólítás-, parancsként hatottak. S ezek a szavak ma is tanács-, felszólítás-, parancsként szonganak lelkemben. Atható nézési, csodálatos, jövőbe látó, szemével látom magam előtt! — Személyes fájdalom, sérelmek szertefoszlának az ő áldott beszédének hatására alatt. Hallom a «Magyar Asszonyok Vezérének» szavait: «Ott kell maradnia a MANSZ-nál. Nekünk, eszményeinkért küzdő, dolgozó magyar asszonyokra van szükségünk!» — Kettőzött erővel munkálkodtam tovább. Finom vonalú aláírásai gyakran érkeztek a csoportomnak küldött elismerő levelekben, amely aláírások, levelek ma nekem drága ereklyék. Ezeket az örökségül hagyott drága szavakat — ő már mindnyájunknak mondta: «Nekünk dolgozó, eszményeinkért küzdő magyar asszonyokra van szükségünk!»

A fiatal magyar leánygenerációnak pedig szeretném odaiktálni, amit az én leányomhoz ugyanakkor szóltam, minden rendű és rangú magyar leányhoz mondtam: «Kedves leányom! el ne felejtésd: az édes anyád munkáját, házasszeretett figyeld és tanuld meg! Ha mi nem leszünk, nektek kell utánunk következni. A zászlót nektek adjuk át, azt fent kell tartanotok».

Míg a szomorú temetésre felzárándokolt 500 magyar asszonnyal elkísértem az örökkévalóság kapujáig Istenhez tért drága «Vezérünket», éreztem ott a magyar virágok özőnével borított néma sírhant mellett, hogy az ő lelke itt él közöttünk s továbbra is osztja a parancsot s mi néma főhajtással megfogadjuk: együtt maradjunk! Tormay Cecile elgondolása mellett hűen kitartunk.

Dr. újvárosi Sallay Lajosné
sz. nátafalusi Chonthos Margit,
a debreceni MANSZ Vasutas-csoport elnöke.

Nekünk szekszárdi asszonyoknak akkor volt vele első kapcsolatunk, amikor 1922 október 1-én jelent meg közöttünk. Ekkor írta fel egy emléklapra kedves sorait, amelyet azóta is kegyelettel őrzök: «Kívánom, hogy Isten áldása kísérje a szekszárdi MANSZ minden hazaszerető munkáját. Ekkor alapította meg itt Szekszárdon a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségét.

Ekkor látogatott el a közeli Sárközbe is megsemlélni annak szép háziiparát. Korán reggel négylovas kocsival vitte ki dr. Pesty Pál akkori szekszárdi törvényszéki elnök Tormay Cecilet Ócsénybe és Decsre, ahova 10 kocsival követte a szekszárdi asszonyok bandériuma. A sárközi nép gazdagon megvendégelte a lelkes magyar asszonyokat. Ezután tért vissza Szekszárdra, ahol irodalmi felléneke sugallatát követve, Garay János szobra előtt irodalmi ünnepet rendeztünk tiszteletére, Kovácsné Nagy Luiza polg. isk. igazgató vezetése mellett. Az erről felvett fényképet most is kedves emlékként őrzöm a MANSZ-Csoport emlékei között. Tormay Cecile ezen első látogatása el-törülhetetlen emlékként él lelkünkben, még most is fülemben csengenek szavai — amikor a tiszteletére rendezett banketten mondtott — most félbehagytam az írást, most már sürgősebb teendőm akadt, most meg kell menteni a magyar családokat. Sorompóba kell állítani a magyar asszonyokat és dolgozni kell a család megmentésén. Szóni-fonni kell, szövéseket kell munkába állítani, a középosztály leányait kell megtanítani szóni, hogyha Isten örizzen meg, ismét bekövetkezik egy háború, tudjunk mi is vásznat készíteni, hogy ne legyen kénytelen a magyar szülő anyja újságpapírba pólyálni gyermekét, mint tette azt most igen sok szegény édesanya a gyermeke születésekor».

Másodszori látogatása pár év múlva történt, 1927-ben, amidőn már javában működő és szép eredményeket felmutató szövőműhelyünket látogatta meg és gyönyörködött az ott készülő szép vászonnemű között a Sárközből megmentett bodor vászonban s kívánt nekünk kintartást és szorgalmas munkát. Itt látta beteljesedni szíve vágyát, hogy a magyar hazának ebben a határmenti városában már akkor 50 leány tanulta meg a hasznos mesterséget, a szövést.

Ekkor adta át neki a MANSZ kedves emlékül azt a színes festményt, amelyet a «Régi házról» készítettek, amely ház Tormay Cecile édesapjának háza volt. A ház most is áll szép régi formájában, Biedermayer-kapujával a római katolikus plébániával mellette.

Azóta sok munkás év telt el, de Tormay Cecile már többé nem jöhetett el hozzánk. Befezerte MANSZ szervező munkáját, visszatért ismét íróasztalához. Súlyos, terhes, évtizedes munka után akart a nagy magyar asszony visszatérni az igazi lényéhez, az iradalomhoz. Ott élt és forrott benne az igazi elhivatottsága a magyar, írónőé. Ezt akarta ismét folytatni... De a szakadatlan és izgalmas tüllytött munkát már nem tudta folytatni. A legkimételebb föltre lett volna szüksége, de nem tudott nyugodni, míg nem fejezte be vágyainak teljesülését. Végre is a szíve ölte meg. Elköltözött fölünk és minket árván itthagyott.

Szekszárd.

Sárkány Károlyné,
MANSZ-elnök.

Boldogult Nagyasszonyunk — előttem minden nagy értékénél is értékebb — forró hazaszeretetéséből fakadó, nemes célkitűzéseiben találtam azt a szuggesztív erőt, melynek hatása alatt a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetség volt az az első egyesület, melynek tagjai sorába szabad elhatározásomból léptem. E hatás alatt — szövetségünk egy földművelő asszonyokból álló, 150 létszámú csoportját szerveztem meg Szeged-Szentmihályteleken.

Hűséggel kívánjuk tovább szolgálni a szent eszméket, hogy Nagyasszonyunk buzdító szavaira emlékezve, kéz a kézben, összefogó buzgó munkákkal erősítsük azt a láncot, melyen belül csak nemzeti érdek érvényesülhet és megdől minden nemzetbontó törekvés.

Sleglehner Etelka,
ügyvezető alelnök
a szeged-szentmihályteleki csoportban.

Tormay Cecile értékes és nagy múgonddal készült írásai közül hatóságban a «Bujdosó könyv» a legnagyobb, mert az csakugyan országsszerte honleányi köteletségük tudatára ébresztette a magyar asszonyokat és megindította azt a munkát, mely ma is folyik; kifejezteszta a testvérí érzést és áldozatkészséget. Az a beszéd, melynek kíséretében az ország vármegyéinek zászlóját a magyar asszonyok nevében átadta Horthy Miklós fővezérnek, remekmű volt és marad.

Dr. Horváth Gézné Muraközy Ilona,
a MANSZ Budapest VII. ker. csoportjának
ügyvezetője.

Ki volt? Mi volt? Nekünk: Minden! Pótolhatatlan Vezérünk, finomlelkű és melegsívű poéta-művésze az irodalomnak, lánglelkű honleány a fórumon, számosak önzetlen jötevője, ész, szív, jellem és: néman szenvedő mártír!

Az Ő hatalmasvonalú munkásságában fog pompázni örökké az új magyar verőfényben az a terebélyes Emléka, melynek virágait a magyar asszonyok a Szeretet és Kegyelet könnyveivel öntözik hervadatlanlanná!

Loksay Jenőné,
elnök.

Örökké sajnálni fogom, hogy dicsőült elnökünk, Tormay Cecile személyesen meg nem ismerhettem. Munkáit, különösen a «Régi ház»-at nagyon szeretem. Szívémet mégis a legnagyobb szerető büszkeség akkor töltötte el, mikor Ő a genfi Népszövetség szellemi együttműködés bizottságába a halhatatlan Curiené helyére választották. — Maga a tudat, hogy oda magyar nő egyáltalán bejutott, már dicsőség, de hogy ez a magyar asszony, szövetségünk nagyszerű alapítója és vezére: maga a boldogság nekünk, hűséges követőinek, a dicsőséges Vezér alatt szolgáló szürke katonáknak, a Magyar Asszonyok százezreinek. Nagymaros, április.

özv. Medveczky Miklósné,
alelnök.

Mi volt nekem Tormay Cecile? — Tanító mesterm! — Akitől megantultam mindazt, amire hazámnak bennem, mint magyar nőben szükség van.

Amikor az országos nagygyűléseinken, vagy más értekezleteken beszélni hallottam, minden egyes szava mélyen lelkeembe vésődött. — Megtanított az Ó hazaszeretetétől lángoló, izzó, nemes önfeláldozását lobbogó emberszeretetével megfogni azok kezét, akik könnyelt szemmel, vonagló ajkakkal, nélkülözésektől elsígaszva fordultak hozzánk segítségért.

Tormay Cecile nagy élepprogramjából ezt a pontot oltotta belém! Istenért! — a családi élet megmentéséért! — Hazámért! — a magyar sors jobbrafordulásáért!

Az Ó áldott szellemében akarom munkámat tovább folytatni ezen a kis területen, ahová a Mindenható Isteni végzés helyezett.

Bánhida.

König Mária,

a MANSZ bánhidai csoport elnöke.

Amikor a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége a forradalmak után már országszerte kibontotta zászlaját Debrecen, a konzervatív Debrecen, jó ideig tartózkodóan viselkedett. Olivastuk a lelkesítő híradásokat, kaptuk az üzeneteket s felhívásokat a szervezkedésre, de megmozdulás nem történt.

Ekkor eljött hozzánk Tormay Cecile. Egy bizalmas megbeszélésen mondott egy kis hasonlatot a hálóról, melyen egy fajdalmas rés táton, s minden nagy eredményt veszélyeztet. Ez a tátonról rés: a debreceni szervezet hiánya...

A krisztusi példázat hatott. Debrecen asszonyai megszervezkedtek s a rés helyére arany csatort helyeztek... Tormay Cecile ezt az összefogó aranycsatort holtáig megbecsülte.

Debrecen.

Elnökség.

Tormay Cecile 1925 tavaszán személyesen látogatott el hozzánk, hogy elnöknőnk, Szoldos Istvánné beiktatásán jelen legyen. Az «Emberek a kövek között», «A régi ház» s a Bujdosó könyv illusztris szerzőjét érthető kíváncsisággal, érdeklődéssel vártuk. Inrom is felesleges, hogy egy csapóra meghódított mindannyiunkat. Mert, akinek alkalma volt őt személyesen megismerni, az ő határozott egyéniségét, kellemességét, magas műveltségét társaságban élvezni, őt gyűlösen beszélni hallani, egybevegyülni látni a néppel, ahol minden rendű és rangú emberrel szemben rögtön a legmegfelelőbb hangot találta el, az tudatára ébredt annak — amit későbbi szereplésével újra és újra bebizonyított — hogy Tormay Cecil súlyos időkben, nehéz küldetéssel adta a jó Isten hazáknak, hogy megszervezője, irányítója, eszményképe legyen csonka Magyarország reményvesztett, elfáult asszonyainak. Tormay Cecil büszkén vallottuk vezérünknek; emléké soha el nem múló kegyelettel örizzük meg, fenkölt eszméit minél tágabb körben igyekszünk terjeszteni s majd később utódainknak átadni. Így fog tovább is közöttünk élni.

Diósgyőr.

Abel Kálmánné

A mi felejtethetlen drága országos elnöknőnk, Tormay Cecile, szívünkben úgy él, mint egy el nem felejtendő *imádság*.

Aki közelebből megismerhette, mint mi halasi MANSZ asszonyok (négy ízben tüntette ki látogatásával csoportunkat), az sohasem fogja elfelejteni közvetlen, szeretetreméltó modorát és lebilincselő kedvességét.

Nagy szívóssága és mindenre kiterjedő figyelme, mint egy jó édesanyának gyermekeire, abban nyilvánult meg legkifejezettebben, mikor 1923-ban megalakulva csoportunk, roppant sok nehézséggel és meg nem értéssel küzdött s már-már veszíteni kezdtük reményünket, hitünket, hogy nem tudjuk fenntartani csoportunkat.

Lejött közénk a drága lélek, biztatott, bátorított s azt mondta: «Ne csüggedjétek! A jó Isten veletek lesz, csak kitartások zép, nagy célkitűzéseink mellett s ne kedvetlenedjétek el, ha néha akadályok gördülnek úttajtokba, mert sokat szenvedett drága hazánkért áldozatot hozni s a jövőért munkálkodni nekünk magyar asszonyoknak szent kötelességünk!»

«Meglátjátok, megsegít a jó Isten s diadalra viszitek a mi eszménket és virágzó, erős csoport lesz még belőletek!»

És így lett, mint az Ó lánglelke megjósolta, hála Istennek, megingathatatlan tekintélyű és erős, sikerekben gazdag a mi kiskunhalasi csoportunk.

Kiskunhalas.

Mészoly Károlyné,
ügyn. elnök.

Megdicsőült alapító országos elnöknőnk, Tormay Cecile egyik körütja alkalmával Derecskén is megfordult. Ekkor volt szerencsém őt személyesen megismerni s ez a találkozás hagyta a legmélyebb nyomokat lelkemben az ő rendkívüli egyéniségére vonatkozólag. Már megjelenésekor megkapott mindnyájunkat közvetlenség, különösen pedig tekintete, mely felénk sugározta lelkének nemcsak minden gazdagságát, gyöngédségét, finomságát, izzó faj- és hazaszeretetét, de azt az erőt is, mely őt történelmünk legválságosabb korszakában magyar vezéregyéniségé tette.

Derecske.

dr. Mariay Barnáné,
elnöknő.

Sajnos, az élet megvonta tőlem azt, hogy személyes találkozás drága emléké őrizhessem. Azonban szoros kapcsolatot teremtett közöttünk, mint írónő. Kimagasló, feledhetetlen elmenty jelentett mindenkor műveinek olvasása. Különösen kiemelve Virágok városát, melyből szépség, művészet árad az olvasóra.

Szeretettel emelt fel magához társadalmi különbség nélkül mindenkit. Hívó szavára szívünk minden melegével, szeretettel, hittel, reménykedéssel követtük lánglelkű vezérünket, apostolunkat.

Értünk lángoló fenkölt lelke közöttünk él örökké, ösztartásra buzdítva a jobb jövő reményében.

Református kovácsháza.

Folbertné Boross Gabriella,
MANSZ titkár.

Április 2-án egy sikoly futott végig a rádión: meghalt Tormay Cecile, a MANSZ-nek országos örökös elnöke. Ez a sikoly, ez a váratlan halálhír mélyen megrendítette az egész országot, gyászba borította a MANSZ-nek tábort, melyet az ő nemzetéért, hazájáért lángoló magyar lelke alapított.

Árvák maradtunk. Olyannak éreztük magunkat, mint a pásztorát vesztő nyáj. Nézzünk magunk körül, keressük, várjuk irányító szavát, mely ahol felhangzott, új hitet, bizakodó reményt öntött a szívekbé.

A Gondviselés küldte őt nekünk szegény, árva magyaroknak akkor, mikor fekete felhők borították a magyár eget, mikor a világháború pusztító viharában összeomlott minden körülöttünk, ő már akkor el volt jegyezve hazája, nemzete és az Anyaszentegyház szülőleányának. Lelke mélyen hitt, hitte és hirdette, hogy e borzasztó pusztulásból lehet kimenteni a lelkeket és ellenállásra kezdte szervezni a magyar asszonyokat. Kereste és megtalálta rá a módot. Érezte, az asszonyok nagybakk tudnak lenni a pusztulásban, ott vannak mindig a kereszt tővében, s a keresztre feszített ország vérző sebeit látva, éberszegtetni kezdte a magyar asszonyokat.

Egy éjjel cikket írt Magyarországi asszonyaihoz. Asszonyok! ne aludjatok, mert a gyermekeiteknek nem lesz hóvá lehajtaníok a fejüket. A kommunista uralom üldözi, halálra keresi, mint a nemzeti és keresztény gondolat bátor hirdetőjét, de isteni csodával határos módon megmenekül és maga körül tudja gyűjteni nemének kimagasló alakjait, megalapítja az azóta is lankadatlan kitartással működő Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségét, mint az ellenforradalom női táborát. Míg egészsége engedte, 15 esztendőn át járta az országot, fellelkesítette a városok, falvak asszonyait, szoros láncba fűzte őket a haza, a nemzet, a család védelmében. A folytonos áldozatos munka, a kommun alatti lelki-teszt szenvedés nagyon megvengítette testi erejét, de lelke, az a fennkölt Lélek szárnyait, emelkedett — és emelt — tovább. A kettős forradalom és a román megszállás után, az első sejtelmes derengésben, ami Szeged felől melengette a lelkeket, zászlót készít a magyar asszonyokkal. Lelki szememmel látom őt, amint hűséges asszonytáborával kivonul és várja a minden magyarok álmát, a magyar Nemzeti Hadsereg bevonulását, élén Horthy Miklós fővezérel s átadja a zászlót felejtéhetetlen szavaival: Vegyétek ezt a zászlót és ne nyugodjatok, míg bele nem tükörözöttétek képét a négy folyó vizébe és fel nem emeltétek a három halmok fölé. Vegyétek! asszonyok keze áldotta meg, szentelje fel dicsőségben a Ti férfi kezetek!

Még egészen fiatal korában a királyi kegy a nemes alapítványi hölgyek sorába emeli. Kimagasló írói tevékenységénél fogva az a kitüntetési éri, hogy a Népszövetség nemzetközi szellemi együttműködés bizottságába meghívják — ezzel az egész magyarságnak is dicsőséget szerez.

Az 1933. évben megtartott országos közgyűlésen elmondott szavait — úgy érzem el kell mondanom, hogy ezeken keresztül is megismerhessék asszony-testvéreim elköltözött Nagyasszonyunkat: «Nagy ez a nép, viseli a sorscsapásokat, elviseli a történelem kard- és porlycsapásait, de

most az élet mozsárba tör minket és tör nap-nap után és tör a gerinceket. Bennünket, magyar asszonyokat nem tör meg. Nem törni meg azt a magyar gerincet, mely azt a büszke magyar fejet emeli, azt a büszke magyar homlokot tartja, amely 1000 éven át dacolt viharral, balvégzettel. Kérve-kérem a magyar asszonyokat, hogy ezt a gerincet neveljék bele az ő gyermekeikbe, mert csakis az ősi magyar gerince dacolhat Trianonnal. Mert csak egy gerinces magyar nemzet tud a hovesztés után új hazát teremteni.

Még egyszer — utoljára — 1935 december havában megtartott országos nagygyűlésen szólt az ő hűséges hadseregéhez. «Nem ritkulnak a sorok — mondja többek között — akik közülünk kidőltek, azoknak helyét új erők foglalták el, felnövekvős új hajtások töltötték be. E súlyos idők leányifjúságára gondolok, mely emelt fejű halad anyák nyomában, kik a vérbe, kímbe, romokba borult magyar reménytelenségéből elindulva, nemcsak hirdették, de munkáltak a jövőt. Hogy ezt a csodát be tudták teljesíteni, a magyar asszonyok örök dicsősége maradt. Hiába felejtgeti el ezt szívesen egy újabb kor tőredéke. Nem kívánok senkit emlékeztetni, de mi magunk ne felejtjük azt az erőt és hatalmat, melyet a magyar asszonyok összefogása jelent a nemzet szolgálatában. De a munka csak akkor lehet eredményes, ha az egyén belső indításából ered.» Ezen a nagygyűlésen hangzottak el utoljára szavai a nyilvánosság előtt, azután csak az egyes MANSZ-csoportokhoz intézettek levelekből s a körlevelekből éreztük kizugározni velünk érző lelkét, mert hathatoló egészsége csendesebb úrmet parancsolt a munkában. Visszavonult írószatalához, amely mellett a magyar irodalom felkent papnéjeként áldozott ez a nagy magyar Érték, dicsőségét szerezve alkotásával a magyar névnek. «Emberek a kövek közt», «A fuval», «Az ősi küldött», «Meggált az óra» megannyi gyöngyszemek írói művészetének. «Bujdosó Könyv»-nek — szerintem egyetlen magyar házból se szabad hiányoznia. Visszavonult, hogy befejezze nagy regényét, írásművészetének utolsó gyöngyszemét, de — hirtelen kihullt kezéből a toll, — meggált a szív, — meggált az óra» — örökre elszenderült . . .

Még egyszer — mintha búcsúzni akart volna tőlünk — «Szózat»-ot küld a magyar asszonyokhoz. Bele kívánja vézni a szívünkbe, hogy sohasse felejtjük: «a haza oltárain kialudtak az örökmécsék, mikor gyászoló seregeink elindultak, hogy kiragadják a nemzetet a halál karjaiból. Azóta szakadatlan ostromoljuk a feltámadás kapuit, szakadatlan gyögyítjük a fájó, mély sebeket s virrasztva várjuk a jaj és szenvedés csitulását. Hiába várunk hajnal. Asszony-testvérek! a hajnal bennünk van! A csoda bennünk van, a feltámadás kapui mi vagyunk!» Majd úgy figyelmeztet, oktat, serkent, kér és szinte belénk szuggerálja: Titokzatos jelek, figyelmeztetések tüzesóvái hullanak a magyar medence dermedt tájaira. Ne várjátok a vészharang kongását. Fogjatok hozzá Ti is a nagy feladatok megoldásához. Merüljétek saját lelkeket mélyseibe s hozzatok fel minden érteket, erőt és szépséget. Oldjátok fel a Lélek szárnyait. Legyetek többé, különböző! A történelem hív mindnyájunkat. Jöjjetek velünk valamennyien s hozzátok maga-

tokkal az egész nemzetet. Vigyétek diadalra a lélek üdvözítő mozgalmát. Építsétek fel a lelkek Magyarországot! Ezzel a Szózzal szimbolikusan körülhordozta még egyszer a zászlót, mely most már kihullt a kezéből.

... Vajon ki lesz a zászlótartó? Ki lesz az új szövetségünk?!

Felejtethetlen Nagyasszonyunk! lobogó fáklányánk, pászortütünk, Isten Veled! Könnyfátyolos szemmel, sajnó szívvel kötöttem össze ezt a koszorút, leteszem frissen hantolt sírodra, kegyeletünk, hálánk, szeretetünk szerény jeléül.

Kiskőrös, 1937 április 5-én, az Ó temetőse napján írtam.

Sárkány Kálmánné

A már beérkezett és a még beérkező emléksorokat szeretett örökös Országos Elnökünkrol, folytatálagosan közöljük.

Az ő műve

Már ébren voltam intettem és óvtam
Minden magyart, ki szívemhez nőtt.
Kezed kerestem, árva magyar asszony,
Vezetni Téged még a vész előtt ...
De orkán támadt s nyögve belerendült
A völgy, a hegy és nagy magyar hazánk,
Melyről mindnyájan vágyunk édes éjén
Egyszer tündérszép álmot álmodánk.

Elült az orkán. Pusztító nyomában
Egy csonka ország kinja kiabált,
Hol meggyötörtén, lelkükből kifosztva
Annyian vártak jöttévké halált.
Am hajnal serken s magyar szíve útján
Egy fényes név lobog fel: Tormay
Es vele együtt biztatóan ragyognak
Asszonyjövőknek ékes ormai.

Új úton indult, léptei nyomában
Asszonyhadaknak légiója kélt,
Mely megsegíti, oltalmazza egyre,
Ki gyáva, gyenge, bajtól elalélt.
A hitnek-szívének szebb temploma épül,
Emelnek egyre asszonyvárakat,
Hol nemzetmentő, buzdító erővel
Ébren tartják a magyar vágyakat.

Finom pókháló. Asszony fonta-szötte,
De olyan, kinek nagy-nagy szíve volt;
Végighúzódik rónán, halmon, bércezen,
A földön, melyet ármány letarolt.

Asszony! Az úton nem lehet megállni!
Nem lesztek mindig balga pártosok!
Megyünk tovább nagy, milliányi haddal,
Együtt vannak már falvak-városok.

Dr. Lovassy László

Tormay Cecile emlékezete

Hol átdolgozott annyi szép nyarat:
A Mese-ház üresen maradt.
Elment oda, hol nincs soha se tél
S csalagány-ajka ott tovább mesél.

Glóriásarcú magyar asszonyok!
Tinektek azért nem kell sírnotok!
Most sem gyászosabb a magyar tavasz.
Ki úgy élt, mint Ó, meg nem halhat Az!

A lelke itt lesz mindig köztetek
S biztat, erősít, hogy ne féljetekek!
Él a Nagyasszony most is, nem halott
S családokéért mond imákat ott.

Áldott két szeme most is látva-lát
Es övé minden bús, magyar család.
Ott, hol az Isten kék ege nevet,
Szívére ölel minden gyermeket.

Míg homlokodra mi babért fonunk,
Pihenj, álmodozz, jó Nagyasszonyunk!
Bár Mese-házad most már elhagyott,
Sok millió szívben nem vagy Te halott!

Agoston Andor

Meghalt a mi Nagyasszonyunk

Búgnak a harangok,
Valakit siratnak.
Valaki lelke száll
Örök Virradatnak
A szomorú földről.

Zápor könny csillagoz,
Körtak kövére,
Tormay Cecile megy
Az Isten elébe
Fátyolos batáron.

Ki sem rüggyent a fa,
Lehullt a virága,
Ékességünk, erőnk
Koporsóba zárva
S veszve jöreményünk.

Most már hogy csináljuk?
Most már mit is kezdjünk?
A kezünk se fordul,
Siralom a kedvünk,
A szívünk is néma.

Lelkünk Nagyasszonyunk,
Jaj, hát el kell válnunk,
Veszteden búval él
Árva lett országunk
S néped, kit szerettél.

Tekintsd meg Istenünk
Könnyeinél hullását,
Vigasztald, ha tudod,
Búba borulását
Setétlő szívünknek ...!

Számadó Ernő

Tormay Cecile emlékezete a vidéken

Amikor e sorokat írom, zúgnak a harangok. A fővárosi harangzúgásba belevegnyül az egész csonkaország asszonyainak zokogása, túl a trianoni határokon, ahol nem szabad sírni, hopva törülgetik szemeküket a magyar asszonyok, mi férfiak pedig borús arccal állunk, küzdünk feltörő könnyeinkkel, amikor ott állunk képeletben annál a sírnál, amely nyitva áll, várja a magyar Nagyasszonyok porhüvelyét.

Tormay Ceciliát temetjük. A mátrai kis villában megszűnt dobogni az a nemes szív, amely tüzevel, melegségével egy csonka nemzet szívébe a legnehezebb, a legkétségbejuttatóbb órákban új hitet, új reményeket tudott kelteni. Elnémult az az ajak, amely elsőnek hirdette már a sötét emlékü Károlyi-forradalom és a bolsevizmus piszkos hullámai között, hogy keresztényebbnek kell lennie ennek az országnak lélekben, sajtóban, az élet minden vonatkozásában, ha nem akar eltűnni a nemzetek sorából. Mint apostol járta törékeny testével, de erős lélekkel az országot és bűbajos szavára új élet fakadt, szent láng gyúlt az asszonyok szívében, akik felemeltek azt a zászlót, amelyet a csügedő, a hitükben megingott férfiak elejtettek. Új hadsereg támadt a széttűzlesztett helyen, lelkebb, kitartóbb, mint amelyet szétzavart a forradalom örüllése, a magyar asszonyok hadserege, a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége. És ez a hadsereg, amelynek életrehívóját, lélekben vezérét a harangok velünk együtt siratják, csodát művelt, a lelki romokból megépül az élet-hegő tartó, bizó, hívó új Keresztény Magyarország.

Ki tudja, ha ez az új hadsereg nem támad, mi lett volna ebből az országból? A gyengéd finom asszonyi lélek állt a férfiak mellé és a férfi, a magyar férfiú ismét magára talált, megacélo-sodtak izmai, lelkebe visszatért a hit és reménység.

Megállt Tormay Cecile szívérése és kihullott kezéből a toll, amellyel annyi szépet, lelket gyönyörködtetett és annyi buzdított írt. A magyar irodalom külföldön is megbámult büszkesége némult el vele, aki írása művészetével, lelke finomságával barátokat tudott nemzetének szerezni ott is, ahol egyébként a féltreismert magyarság iránt a politikai gyűlölet izzott.

Tormay Ceciliát temetik. Nemcsak a magyar asszonyok könnyező tábora veszi körül a sírját, de ott van képviselőletben és lélekben a világ egész magyarsága. Finoman kezelt tollával beírta magát a nemzet kultúrtörténetébe, nagy és nemes szívével bevészte emlékezetét az új keresztény magyarság hálás, soha el nem mosódható emlékezetébe.

Tormay Ceciliához bennünk, székszárdiakat bensőséges kötelékek fűztek. Két ízben járt Szekszárdon. Először 1922-ben, egy szép őszi napon, a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének megalakulási ünnepén. Az ég már bontogatta hideg szárnyait, de aki ott volt a vármegyeháza nagyteremében, annak nemcsak teste telt el melegséggel, de lelke hittel, reménnyel, bizalommal és imádsággal, amint látta a nagy érzések fenséges tüzeiben égni azt a Nagyasszonyt és hallotta igehirdetését.

Másodsor 1927-ben egy pompázó szép májusi napon. Előtte áll most is finom vonásaival, a jövőbe néző szép kekes-szürke szemével és újra átérzem azokat az élményeket, amelyeket akkori vezércikkemben megírtam. Mesemondónak készült és az irodalomnak büszkeségem lett, törékeny női testet adott neki a Mindenható, de férfiakat meghaladó lelkiéret, kitartást, küzdeni tudást. Ajkáról úgy zengett a magyar szó, hogy felemelt, magával ragadott, hitetlenből hívőt, csüggedőből bizakodót, gyávából hőst tudott formálni. A nemzeti gondolatnak apostola volt, Ő a gyenge nő, erős pillére az új Magyarországnak.

Utolsó ittartózkodása alatt bizonyosságot tett városunkhoz való ragaszkodásáról. «Örömmel jötem mindig városukba — mondotta —, mert itt született az apám.» Az apai szülőház földjéből egy porszemet küldött most, mint a szülőföldi kapcsolatot hűségzálogat sírjába.

Aldott legyen emlékezete, míg magyar asszony él, míg egy utolsó magyar imádkozik és legyen csendes testének pihenése. Elnémult ajka helyett küldjön nekünk lelke továbbra is a boldogok honából gyönyörű szép meséket a magyarság boldogságáról, az új nagy Magyarországról.

«Tolnamegyi Újság.» Schneider János.

Sok-sok éven át reményünk, büszkeségünk, eszményképünk volt, most pótolhatatlan nagy vesztéségünk, szomorúságunk és gyászunk. Megrendült szívvel, könnyes szemmel emlékezünk azokra az ünnepi érzéseket okozó élményeinkre, amikor egy-egy könyvtér elolvastuk, egy-egy izenettel meghallottuk, nemes munkásságát megcsodáltuk. Emelkedett féltelgőlyésével, izzó hazaszeretetével, igazi asszonyi lelkiességével felismert, hogy hazánk talpraállításában, a vallásos és erkölcsös szellem kimélyítésében milyen sorsdöntő szerep jut a nőknek. Ezért alakítja meg a «Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségét» gyönyörű célkitűzésekkel, nemzetmentő alapeszmékkel és fenekelt nőies elgondolásokkal. És terjedt az eszmény, virágzott a Szövetség a nagynevű országos elnök vezetésével.

Testvérvárosunk is megértette és magáévá tette Tormay Cecile lánglelkének irányelveit. Mi is az ő szívének lobo-gó faklyájánál gyujtottuk meg a magunk kis mécesét, amelynek tüzet szeretettel örizzük és élesztgetjük, hogy a kultúrának, hazafiságnak, tiszta erkölcsnek és eszményi nőiességnek örök lámpájává legyen.

Nyugodj békén, országos elnökünk, virággal és szeretettel borított sírlantod alatt, az örök láng nem fog soha kialudni, míg a drága magyar földön öntudatos, melegszívű asszonyok lesznek. Fájó szívvel, égő szemmel, ököbse szorított kézzel megynék tovább azon az úton, melyet nekünk kijelöltél és amelyen ezentúl is halhatatlan lelked vezet!

A «Nagyasszony» temetésén a MANSz tatatóvárosi fiókja is képviseltette magát és koszorú-megváltás címén hozzájárul a Tormay Cecile nevére teendő nemescélú alapítvány létesítéséhez.

Emléket mindennel hibebeben őrzi a «Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének» felvirágzása,

szüntelen áldásos működése, csüggedetlen, céltudatos honmentő munkája.

Asszonytestvérek! A közös gyászban megerősödjé, minden személyes érdeket félretéve, Tormay Cecile szellemében bátran előre!

«Esztergom Komárom vármegye» vezető cikke.

P. I.

Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék közigazgatási bizottságából

Dr. Makay Petrovics György közigazgatási bizottsági tag a következő indítvánnyal lép a közigazgatási bizottság elé:

Az elmúlt napokban szegényebb lett a magyar nemzet egy kiváló, nemes és tartalmas élettel és gazdagabb egy szép s jövőendő nemzeti életünkben remélhetőleg maradandó hatású és örökké serkentő emlékekkel. Végso állomásra hűnyta le szemét a nagy magyar írónó, Tormay Cecile, aki amíg élt, gyönyörű álmokat álmodott nemzetének műjáról és fajtájának hivatásáról és aki, gyöngye és törekény nő létere, a legerősebb férfiak hitével, energiájával és kitartásával küzdött és dolgozott egy tisztább szebb és dicsőségesebb magyar jövőért.

Írói működését, annak az emelkedett fenkölt szellemét, ötvözött, kivételes írásművészetét az irodalomtörténet, műveinek egyetemes nemzeti életünkre gyakorolt hatását pedig a história lesz hivatva elismerni és méltányolni. De már mi, kortársai is, akik annyi nemes élvezetet, oly sok lelki megtisztulást és felemelkedést találtunk e nagy magyar írónó alkotásaiban, a saját gyönyörűségünk mellett jogos nemzeti büszkeséget is érezhetünk fölött, hogy egyez művei, különösen az «Emberek a kövek között» és «A régi háza című regényei, több novellája, valamint a «Bujdosó könyv» címmel írt naplószerű feljegyzései milyen nagy hatást és sikert értek el hazánk határain kívül is és sok nemzet nyelvére lefordítva, becsülést és tekintélyt szereztek nemcsak írójuknak, de hazánkknak is.

Írói munkássága mellett, bár az is igen jelentékeny tényezője volt kulturális és szellemi életünknek, különös elismeréssel és nagy hálaival kell megemlékeznünk Tormay Cecile közéleti szervező és irányító működéséről és azt kell akarunk és kívánunk nemzetünk jövője érdekében, hogy eme munkásságának az eredményei és ez-irányú alkotásai fennmaradjanak, tovább éljenek és a jövőben is hatékony részesei legyenek nemzeti és társadalmi életünknek.

Gyászos tanulságai nyomán a forradalomnak és kommunizmusnak, amelyeknek az eseményeit oly megrendítő erővel írta le a «Bujdosó könyv» két kötetében, ez az előkelő származású nő, hazai és külföldi társadalmi körök finom és szórakoztató életének a résztvevője, feloldozva életének a kényelmét, lemondva az írónó alkotáshoz annyira szükséges csendes nyugalomról és kockázatvata egészségét, kilépett a fórumra, hogy cselekvő részese és irányítója legyen egy gyalázatos kor rombolásai után a nemzeti megújulásnak és megtisztulásnak. Öntudatosan és tervszerűen tüzte ki maga el célját: dolgozni a társadalmi életben és az irodalomban a nemzeti és keresztény szellemben való regenerációért. Ennek a célnak érdekében alkotta meg a Napkelet című folyó-

**Fekete lakk gyermekcipő,
szürke vagy fehér borjú
anliop betéttel, hajlékony
varrott talppal 18—22 n.**

6-50

23—24 n. 7.50 Ft, 25—26 n. 8.— Ft.

Nagykovácsy
ÜZLETHÁZ

KOSSUTH LAJOS
UTCA
9

íratot és szervezte meg a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségét.

A Napkelet a konzervatív szellemű, nemzeti irányú irodalmi életnek és korszellemnek magas színvonalú, magyar érzesű és eredményes munkájú irányítója és tényezője lett; a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségére pedig az a nagyon fontos kötelelenség és hivatás vár, hogy ebben a káotikus korban közéletünkben biztos alapja, őrzője, ápolója és öröktudó legyen a magyar nők által, akik erre a hivatásra különösen alkalmasak, a tiszta nemzeti, keresztény, konzervatív iránynak és folytassa azt a szociális tevékenységet is, amelyet nagy alapítója nemes buzgalommal kezdeményezett. Tormay Cecile fáradhatatlan volt e nagy célok buzgó szolgálatában, amíg egészsége és ereje engedte, járta kitartóan az országot s tollal és szóval utolsó napjáig dolgozott nemzeti eszményei megvalósulásáért.

Ennyi tehetség, ilyen nagy szellem, oly sok nemes szándék, buzgalom és ernyedetlen munka, annyi önfeláldozás s így tiszta és emelkedett hazafias érzés és magyar fajszeretet megérdemel minden hálaát és tiszteletet. Kegyeletlen hódolunk nemes emlékének s úgy érezzük, hogy Tormay Cecilenek élete munkájának fogva a legnagyobb, magyar nők között van a helye történelmünkben.

Megilletődött lélekkel és mély tisztelettel indítványozom, kérjük fel az Alispán urat, hogy a nemzeti gyászban való együttérzéstünket hozza a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége elnökségének és a gyászoló családnak, Tormay Géza államtitkár úrnak a tudomására.

Miről a vármegye alispánja további eljárás végett jegyzőkönyvi kivonaton értesítettik.

Kelt Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék közigazgatási bizottságának Makón, 1937. évi április hó 10. napján tartott üléséből.

Tarnay,
alispán, elnök h.

Tormay Cecile emlékezete az intézőbizottságban

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének központi székházában, április 9-én tartott intézőbizottsági ülésen, a teljes számban megjelent tagok mélyeséges meghatározással áldoztak nagynevű, örökös országos elnöknek, Tormay Cecile emlékezetének.

Az elnökölő gróf Ráday Gedeonné az ülés megnyitása előtt a következő szavakkal fordult az intézőbizottsághoz:

„Mielőtt az ülést megnyitnám, engedjék meg, hogy pár szót mondjak és kérjek.

Tormay Cecile, örökös országos elnökönk, örökös elnökönk *marad*. Köztünk van és itt van. Háború alatt ő szervezte meg a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségét és kezébe vette a zászlót. Ő adta át zászlaját az akkori fővezérnek Horthy Miklós, Magyarország kormányzójának. Kérem, tartsák meg kezükben, szívükben ezen zászlót, Tormay Cecile zászlaját, egymást szeretve, tisztelve, becsülve, tovább dolgozva, az ő emlékére az ő nevében és nem süsügedve, Istenben bízva. Hogy magasra emelve, örökös elnökönk, Tormay Cecile zászlaját, átadhassuk Nagymagyarország asszonyainak is.

Kérem, kérésemet a vidéki MANSz szervezettel is közölni.

Az ülés tagjai az elnökönk beszédét mély megilletődéssel, állva hallgatták és lelkükben még inkább megerősödött az elhatározás, hogy az elköltözött szellemében és akaratára szerint fognak tovább is dolgozni a szövetség keretében.

Az elnökönk beszéde után Pálmay Lenke ügyvezető-igazgató szólalt fel s a következőket mondta:

„Mélyeséges fájdalommal és nagy szomorúsággal teszek eleget kötelességemnek, hogy Tormay Cecile alapító, országos elnökünk gyászos elmúlása után tartott első intézőbizottsági ülésen először én szóljaljak fel, hogy hivatalosan is bejelentsem azt a szomorú valóságot, hogy szeretett, bölcs vezérünk, Tormay Cecile, április 2-án visszaadta nagy, nemes lelkét Alkotójának. A kétségbeesés, a megdöbbenés érzete szállta meg lelkünket a szomorú hír vételekor, mert noha régen tudtuk, hogy beteg szíve eréjt, művészi nagy alkotásának befejezése, szövetségünk legapróbb ügyeinek intézése napról-napra fogyasztja, mégis úgy érezzük, hogy váratlanul, sietve ragadta el őt tőlünk a halál; családjától, jóbarátaitól, hűséges munkatársaitól, mintha félt volna, hogy érte aggodó, imádkozó lelkünk szeretete kivesszi hatalmából és visszahozza őt az enyészett szélére.

Munkálkodása közepette tört le a drága élete, amely sohasem önmagáé, hanem mindig forrón szeretett nemzeté volt. Nem vágott még pi-henni, hanem ünfeláldozó lélekkel, a nemzeti művelődésért, a magyar irodalomért, a szebb, boldogabb jövőért, Nagymagyarországért, melynek

feltámadásában olyan rendületlenül hitt és remélt, még élni, dolgozni akart. Fájdalom, e törekvések, vágyak, remények, most mind megszűntek és nekünk jutott a szomorú feladat, hogy az erős kezéből kiesett zászlót, melyet tizenkilenc esztendője ő bontott ki, gyenge kezünkbe tovább vigyük azon az úton, amelyet ő jelölt meg, a szomorú, gyászos idők magyar asszonyai számára, akiknek élni a jövőbe néző erős hittel tekintett és szeretett.

Pálmay Lenke ügyvezető-igazgató beszéde után Sugár Béla főtitkár tette meg jelentését a nagy halott temetésével kapcsolatos intézkedésekről. Az intézőbizottság a következő indítványokat fogadta el.

Pálmay Lenke ügyvezető-igazgató indítványát, hogy a MANSz székházában Tormay Cecile-emlékszobát rendezzenek be.

Dr. Csiky Jánosné ker. elnök jelenti, hogy Toperczer Ákosné országgyűlési képviselő pártjának ülésében szép méltató beszédben emlékezett meg elhunyt országos elnökünkről és azt indítványozta, hogy sírja fölé méltó sírlemléket emeltesse, amelyhez járuljon hozzá valamennyi nőegyesület. Csiky Jánosné válaszlott Toperczer Ákosné indítványára és megemlítette, hogy tudomása szerint a nádudvari családi sírboltba fogják elszállítani országos elnökünk földi maradványait, tehát azt indítványozta, hogy a sírlemlék helyett egy Budapesten felállítandó szobrot emeljenek nagy halottunk emlékének. Az intézőbizottság helyeslőleg vette a bejelentést és jóváhagyólag járult hozzá az indítványhoz.

Ágoston Gézané indítványozta, hogy a kőfaragó-utcai házat, ahol hosszú ideje lakott, emléktáblával jelöljék meg. Minden gyűlés kezdetén az elhunyt országos elnök emlékének hódoljanak. Évforduló napján gyászmise tartassék a Szent Rókus-templomban. A szövetség házában minden szobában ott legyen az arcképe, a vidéki szervezetek gyűléseiken tegyék ki.

Sugár Béla főtitkár gróf Ambrózy Migazzi Lajosné megbízásából indítványt terjeszt az intézőbizottság elé: A Kőfaragó-utcat, ahol országos elnökünk 31 évig lakott, nevezzék el Tormay Cecile-utcának. Az elnökség keresse meg ez ügyben a Közmunkatanácsot.

Ámon Vilmosné egy albumszerű könyv kiadására nézve tett indítványt, melyben országos elnökünk életrajzát és életének sokoldalú munkájával kapcsolatos eseményeket örökítenének meg.

Ezzel kapcsolatban Guilleum Árpádné a külügyi szakosztály elnöke javasolja, hogy a majd megjelenő művet kivonatossan és francia nyelvre lefordítva, küldje meg a szövetség a Szellemi Együttműködés Bizottságának.

Az indítványok elfogadása után Szegedy Mázák Elemérné meghatott szívvel szólította fel az intézőbizottság tagjait, hogy a testvéri gyászban egyek legyenek abban a kötelességben is, hogy amit ő alkotott, történetül tartsák fel a jövendőben is.

A „mának kérdései“

Tormay Cecile irodalmi öröksége

Abban a zokogtató szomorúságban, amelyel Őt gyászoljuk, a Mának kérdései között is az világosodik meg előttünk, amely az Ő nagy életkérdése volt: az irodalom, elsősorban a nemzeti irodalom kérdése.

Az ő frissen hantolt sírdombja mellett az ő halálával annyira megárvult magyar irodalom és annak az ő szellemében való apostolai vezérük-vesztetten álltak körül koporsóját.

Ha megkérdezték volna Őt, a ma már örök némaságra csukódott ajkain, vajjon az egykor Sopronban elhangzott szavai gyulladnának-e ki újra?

«Ma fontosabb dolog a régi nagy Magyarország feltámasztásán dolgozni, mint regényt írni. És én most teljes lélekkel, minden erőmmel ennek a munkának szentelem magamat.»

Az apostol-lélek szólott úgy benne, aki világsikerű írói pályáját, művészi álmaid, babérait adta áldozatul a közösségért való lélekölő, országepítő munkához.

Es ezzel örökségét is hátrahagyta azok számára, akik szerencsésebb körülmények között, egyéniségük feláldozását elkerülve, már sugározhatják magukat irodalmi, a művészi alkotásaikon át, amitől ő az összemlás után való másfél évtizedben megfosztotta magát.

Öbenne a történelmi magyar asszonyok asszonyhősiesége támadt éltre évszázados hallgatás után és ezzel a hősiecs önfegyelméssel örök példát adott.

Az Ő sírja közelségéből nézve is: a magyar irodalom kérdése, a magyar lélek, a magyar gondolat, a maradéktalanul megörzött ősi magyarságnak kérdése.

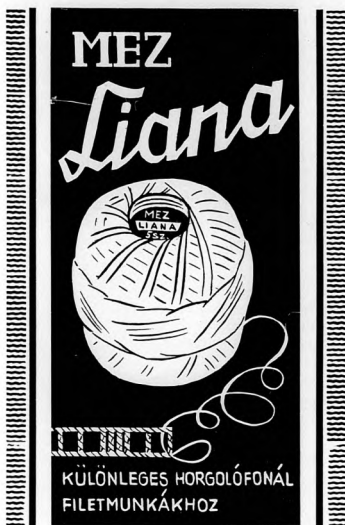
Az új magyar irodalomban a Bujdosó könyv mutatja az irányt, ez a könyv a magyar Kálvária passiója, amely megtanít, mivel kell foglalkoznia, miről és mire kell emlékeznie, milyen lelket kell sugározni a magyar irodalomnak!

Megtanít, hogy a nemzeti irodalom kérdése a legfontosabb, a legsürgősebb a Mának problémái között, mert ez a kérdés a magyar lélek élet-halál kérdése.

Megtanít, hogy aki a magyar irodalom ősi szellemét felkelti: az az örök magyar életet támasztja föl.

Hogy az irodalomnak át kell alakulnia, meg kell újhodnia az Ő szellemében!

Hogy az írónak nem az Én bálványaiaképpen kell magukat a szürkeséggel szembe állítani, hanem együttzenvedővé, együttműködővé, lélektársá kell válniok: vissza kell olvadniok a magyar közösségre és a maga őstisztaságában megörzött, átmentett magyar lelkeséget kell éltre támasztaniok milliókban és milliókban.

Az egyik költői szárnyalású orosz filozófus mondja valahol a megszállottsággal megáldott orosz írókról, hogy az írók, a költők valamikor a népek apostolai, papijai, prófétái voltak.

A magyar íróknak is ezze az apostol-íróvá, nemzeti igehirdetővé kell válnia, ahogy apostollá vált Tormay Cecile. Az irodalom: léleksugárzás.

Az író a léleksugárzó az ősi lélek sugárzója kell, hogy legyen.

Ime a Mai magyar kérdések legsürgősebb megoldandója: az egész magyar irodalmat a pengős és filléres irodalom, a reklám-irodalom, a kiadó-vállalati irodalom helyett, az ősi magyar lelkeség, a történelmi magyar gondolat, a hősi magyar eszmeiség kisugárzójává kell átfórnálni. Művészi ihletettséggel, a küldetés megszállottságának erejével, céltudatosan.

Úgy hogy ebben az új magyar irodalomban úgy virágozzék ki együtt a Magyarország, a magyarság, a művészet, ahogy Tormay Cecile csodálatos ihletű apostol lelkében, ősi küldetés ragyogásaképpen pompáztott és ránk sugárzott.

Az Ő szent öröksége számunkra az ő lelkéből lelkedzett új magyar irodalom, amelynek a Bujdosó könyvben ő írta meg a Passióját, de a maga léleksugárzásával Ő mutat számára örök modulattal a Feltámasztás útjára is: a nemzeti irodalom követelésének parancsoló szükségességére.

Vitéz Tóth Alajos

Táviratok

(Folytatás.)

Mélyeséges részvétét fejezi ki Tormay Cecile elhúnyta alkalmából a

*Magyar Katolikus Nőegyletek
Országos Szövetsége.*

Magyar életünk nagy erőssége, Tormay Cecile alapító-elnök halála alkalmából a legmélyebb részvétét fejezi ki a Magyar Protestáns Nők Országos Szövetsége nevében
Raffay Sándorné.

A Mária Dorothea Egyesület legmélyebb részvétét fejezi ki tiszteletbeli tagja, Tormay Cecile elhúnyta felett.

Tormay Cecile, a nagy magyar írónőnek elhúnyta alkalmából engedje meg a tekintetes elnökség, hogy az Országos Magyar Iparművészeti Társulat elnöksége nevében legőszintébb részvétnöknek adjunk kifejezést.

Szabja János
ügyvezető-alelnök.

Koszorúmegváltás

A kecskeméti csoport elnöknője, dr. Fáy Istvánné, főispánné indítványára több csoport elhatározta, hogy koszorúmegváltás címén valamely jótékony célra Tormay Cecile-alapot létesítenek. Az alapra eddig az alábbi kimutatott összegek érkeztek be a Szövetséghez:

Dr. Kozma Miklós v. b. t. t.	100 P
Szombathelyi csoport	25 "
Kiskunhalasi csoport	30 "
Kiskunfélegyházi csoport	50 "
Derecskei csoport	30 "
Diósgyőr-vasgyári csoport	50 "
Biharnagybajom	10 "
Raffay Sándorné	20 "
Sümege	30 "
Veszprém	50 "

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége szervezeteinek 1936-ban teljesített nemzeti munkájáról

Csányteleki csoport:

56 előadás közül 12 vallásos, 6 hazafias, 4 népművelési, 6 nemzetvédelmi, 6 külügyi, 3 ismeretterjesztő, 5 egészségvédelmi, 2 irodalmi, 3 szórakoztató, 3 propaganda előadás volt. 1 dalestélyi és 1 műkedvelő előadás képviseli a szórakoztató összejöveteleket.

Varró tanfolyamuk volt. Heti kézimunkadélutánjaikon 70—80-an vettek részt. A készítményeket a tagok saját háztartásukban használják fel. Konyhakerti zöldegek természetését és felhasználását tanítják a jelentkezőknek.

Természetbeni adományaik értéke: 21:04 P. 50 személynek ebéd 102 napra 2550 P, reggeli 5:10 P. Összesen: 2576:14 P.

Az Országos Nőképző Egyesület

VERES PÁLNÉ LEÁNYNEVELŐ INTÉZETE BUDAPEST,

IV., Veres Pálné-utca 36-38. sz.

Telefon: 1-851-42.

Az intézet hét évtizedes múltja tekint vissza.

Bennlakással kapcsolatos iskolái:

**nyolcosztályú leánygimnázium
és hároméves továbbképző tanfolyam.**

Újjonnan átalakított internátusa a modern hygiéne követelményeinek megfelelő berendezéssel bír és 54 növendéknek nyújthat barátságos, tágas, tiszta, szép otthont. — A teljes ellátás díja, amelyben correpetálás, idegen nyelvi (német, francia) társalgó órák, mosatás, stb. bennfoglalatlak, egy iskolai évre: 1200 P. Érdeklődőknek bővebb tájékoztatást készséggel nyújt az intézet vezetősége.

Debreceni központi csoport:

16 előadás közül 4 hazafias, 4 nemzetvédelmi, 8 előadás az anyák iskoláján. 1 műsoros tea-előadást és 1 dalestélyt rendeztek. Magyar ruha- és magyar táncbemutatót csináltak propagandát a magyaros ruhaviseletnek. 2 előadásuk volt az elszakított magyarság helyzetének megismertetésére.

Természeti és karácsonyi segélyezésük értéke 4338 P, erdélyi főiskolások segítése 400 P, tanszer és könyvszegély 325 P, nyaraltatásra 100 P és gyorssegélyre 610 P. Összesen: 5773 P.

Debreceni vasutas csoport:

6 műsoros teaestélyt rendezett. Dr. Horváth Gyula MÁV tanácsos úr heti kétszeri ingyen gyorsírási tanfolyamot tart. Hetenként kétszer jönnek össze a tagok népi himnuszok és egyéb kézimunka készítése céljából. Készítményeiket estélyeken sorolás útján értékesítik.

► Karácsonyi adományaik összege 215 P értékű, tansegélyük 65 P, nyaraltatásra adakoztak 240 P-t, gyorssegélyek és természetbeni adományok 480 P. Összesen: 1000 P.

Debreceni vasutas csoport ifjúsági szakosztálya:

Kézimunkadélutánokat tart.

Debreceni postás csoport:

1 irodalmi délutánt rendezett, heti kézimunkadélutánokat tart, karácsonyi adományaira 434 P-t, gyorssegélyre 88 P-t áldozott, egy kereskedelmi iskolai tanulót tandíjjal segélyez 100 P, családi ebédoztás értéke 300 P. Összesen: 922 P.

Debreceni iparos csoport:

Négy kulturális összejövetelük volt. Szövőműhelyt tart fenn, mindennemű szőttes, magyar, perzsa és torontáli szőnyegek készítésére. Kézimunkadélutánjain néphimnuszokat, ruhavarrást, suskó tárgyak készítését tanulnak. Megrendelésre dolgoznak. A tisztántúli ipari vásáron önálló pavilonban vettek részt. Jótékony adományaik karácsonykor, tansegélyre, oszonnáztatásra és gyorssegélyre 130 P.

Vásznat, fehérneműt, kelengyét

megbízhatóan,

olcsón

MÖSSMER-nél

vásároljunk.

Budapest, IV., Váci-utca 1.

MANSz tagoknak kedvezmény.

Debreceni MÁV, vagongyári csoport:

Hat előadásuk volt, melyek közül négy vallásos, két nemzetvédelmi, debrecen környéki tanyai lakosoknak, 90 szegényt felruháztak 270 P, egy tanuló ellátása 200 P, 300 adag ebéd 150 pengő. Összesen: 620 P. Minden második nap — szünidőben — mesedélután az utcán játszó gyermekeknek. Református és katolikus templom részére segélyt nyújtott.

5 fillérbe kerül 1 liter izletes, tápláló fekete, ha 40 dekagramm „ELIT“-et vesz 48 fill.-ért.

Főzhető minden egyéb hozzáadás nélkül!
Kérje az áruházakban

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

április 30-tól május 10-ig.

30%-os UTAZÁSI KEDVEZMÉNY április 24-től május 10-ig.

Biharderecskei csoport :

12 esetben előadást, műkedvelő előadást és gyermekelőadást rendezett. Országzászlónak ünnepi zászlót ajándékozott.

Szövömműhelyt tart fenn.

A nyári napközi otthon és a népkonyha felügyeletét elvállalta, ezekre a célokra adakozása 600 P, 120 gyermek felruházása 700 P, két polgári iskolai tanuló tandíja és költségei 90 P, ingyentej akcióhoz hozzájárulás, gyógyszer és tüzelő 167 P 85 f. Összesen : 1557 P 85 f.

Diósgyőr—Vasgyári csoport :

Mesedélutánok és gyermekek kirándulásainak rendezése.

Szövömműhelyt tart fenn, 1274 P munkadíjat fizetett ki.

Sokgyermekes anyáknak 100 P, oszonnáztatás, tansegély és egyéb jótékony adomány 297 P. Összesen : 397 P.

Dobozi csoport :

1936-ban alakult, csak háziiparral foglalkozik.

Fonyódi csoport :

karácsonyi adományainak értéke 120 P.

Dombóvár és Újdombóvári csoport :

Három előadás az elszakított magyarság helyzetének megismertetése céljából, országzászló avatáson részt vettek, Csekefalvi Irén vasárnap délutánonként iskolát végzett leányoknak ingyen

tanfolyamot tart nevelés, gyermekgondozás és háztartásból.

Hatósággal a tejakciót vezetik, e célra adakozás 440 P, családi ebédosztás értéke 730 P, tansegély 100, két vándorládá 100 P értékben, gyorssegélyként kiadtak 109 P 80 fillért. Összesen : 1479 P 80 fillért.

Gödöllői csoport :

Szövetségi összejöveteleket tartanak, télen tanulmányi, nyáron földrajzi kirándulásokat szerveznek, szegény asszonyokat délutánonként foltozómunkára tanítanak. Költségei 50 P 54 fillér.

Tej- és oszonnaakcióra 169 P 95 fillért költöttek, 80 gyermeket nyaraltattak 431 P 66 fillérral, tansegélyük 83 P volt, gyorssegélyük 38 P 60 fillér, karácsonyi adományok értéke 250 P. Összesen 1026 P 75 f.

Gödöllői ifjúsági osztály :

Mikulás-estét és egy dalestélyt rendezett.

Hat hetes háztartási tanfolyama volt.

A gödöllői csoport kimutatásából 10 gyermek felruházott és megozonnáztatott.

Gyomai csoport :

Egy hazafias, egy népművelési és két szórakoztató előadást tartott, két műsoros teát és két dalestélyt rendezett, az egyiket Liszt Ferenc emlékére. Egy kirándulást szervezett.

A szegény asszonyok részére varrodélutánokat tart.

TÁMOGASSUK A BATIZFALVY SZANATÓRIUMOT,

amely MANSz tagtársunk tulajdona. MANSz-tagoknak tíz százalék engedményt nyújt a kitűnő szanatórium. A városliget legszebb helyén, az Aréna-út 82. szám alatt van ez a gyógyulást nyújtó hely (Vilma királyné-úti sarok) 1400 négyszögöl parkban. Sebészeti, nőgyógyászati, szülészeti, urológiai, bel- és idegosztályok. Vízgyógyintézet, diatermiás kezelés, modern röntgen-osztály. Bejáró betegeknek is rendelkeznek. Napi ellátás díja 8 P-től kezdődik. Az orvosi kezelés beszámítva.

PROSPEKTUST KÜLD A SZANATÓRIUM VEZETŐSÉGE.

Tejaktóra 25 P-t, a zöld kereszt javára 160 P-t adott, három vándorkosarának értéke 150 P. Összesen 337 P.

Györi csoport:

Egy irodalmi előadása volt. Kézimunkaműhelyeket tart fenn, ruhavarrás, suskómunka, kézimunka és babakészítés elsajátítására és művelésére. Napi 300 babatetest szállít Budapestre, fehérműket kórházaknak, rendőrségnek, honvédségnek szállított. Önálló boltot nyitott Győrött.

Györi ifjúsági osztály:

Évekig, míg a györi MANSz nem működött, az ifjúsági osztály tartotta fenn a MANSz munkáját.

Minden második héten kultúrdelutánt rendez, felolvasással, előadással. A közbeeső minden második héten kézimunkadélutánt.

Egy sorsjátékot készít elő a Horthy Kollégium györi szobájának javára és állandóan két egyetemi hallgató ellátásáról gondoskodik a Horthy Kollégiumban.

Gyulavári csoport:

1936-ban alakult, csak háziiparral foglalkozik.

Hajduböszörményi csoport:

11 előadása volt, ezek közül két vallásos, négy ismeretterjesztő, egy háziipari, hat szórakoztató. Ezenkívül rendeztek hat műsoros teát, egy műkedvelő előadást, két mesedélutánt. Liszt Ferenc-emléknappjuk szépen sikerült. Anyák napját is megünnepelték. Könyvtáruk van.

Négy tanfolyamukon szőnyegszövést, varrást, kézimunkát és vászonszövést tanultak a beiratottak. Kézműtermékeiket a nyíregyházi vendéglőben és helybeli iskoláknál értékesítették, vagy saját használatukra fordították.

Karácsonyi adományok értéke 300 P, tansegély 260 P, Stefánia Szövetségnek 166 P 50 fillért juttattak, gyorssegélyre 60 P-t fizettek ki. Összes jótékony kiadás: 786 P 50 f.

Ingyen tanácsadójuk a szegények ügyes-bajos dolgaikban segítségükre áll.

Dolgoznak a Mandszcsoportok

Az öttömösi leánykör Elnökének Németh Margitot kérték fel, tisztviselők lettek Sántha Ilona, Nyíry Margit, Doby Jolán és Barna Rózsa.

A gyűlés az évi munkatervet állapította meg és mivel a község lakosai legnagyobb részben földművelők, a leánykör működési idejét novembertől májusig határozta meg. Két műsoros teadélutánt és három műkedvelő előadást rendez, összejövetelein egy kereszteselő kelengyét készít el és mint a háziipari a szalmafonást fogják bevezetni és gyakorolni.

Budapest V. kerületi MANSz-csoport a leányifjúság érdekében buzgalkodott. A Sarolta Kollégiumot napi 15 liter tejfel segítették. A Kollégium tagjainak ingyen francia és angol órákat adott. A Sarolta Kollégium részére karácsonyi gyűjtést rendezett és a Kollégiumban megtartott teadélutánt jövedelmét is a Kollégium részére adta át.

Öröm vele dolgozni

SIEMENS
PROTOS
RAPID
PORSZÍVÓ

A kis háztartásokban nélkülözhetetlen, de a nagy háztartásokban a megjelölt nagyobb porcsívók mellett is szükséges.

UJDONSÁG

MAGYAR
SIEMENS-SCHUCKERT MŰVEK

Villamosági Részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 36

Bajai leánykör kézimunka délutánokat tart, melyen a tagok az idén bőrtárgyak készítését és díszítését tanulták meg. A magyar nyelv, népdal, magyar líra és magyar ruháról tartott előadások széles körben keltették fel az érdeklődést.

A jövő munkatervét a következőkben állapították meg: A heti összejöveteleiken a kesztyűvarrást tanulják meg, havonként egy ismeretterjesztő előadást tartanak, a szociális munkában, különösen a népkonyhák felügyeleténél, úgy mint a MANSz-estélyek rendezésében segíldkezni fognak.

Tatatóváros működésének egyik főcélja a tanulók segítése. Két tanulónak iskoláztatását, és egy köleának ipari pályára előkészítését tette lehetővé és 50 iskolás gyermeket mentett meg téli ruhák adományozásával a tél szenvedéseitől. A karácsonyi szeretetszolgálat kiosztásával ünnepelte meg. A jövő év munkatervüket, műkedvelői előadások, kisebbbgi kérdésekkel foglalkozó előadások rendezését és főzőiskola megalakítását határozta el a választmány.

A szombathelyi MANSz leánykör változatos munkatervet ad. Kéthetenként összejönnek a tagok, kézimunkával a szegény gyermekek felruházásán dolgoznak. Munkájuk eredményét karácsony előtt uszonnaközben adják át a kis partfogóitajknak. Műsoros délutánt rendeznek, irodalmi előadásokat tartanak, megtanulják a magyar himnuszeket és maguk készítik maguknak magyar ruhát.

A Honi Ipar és Mezőgazdaság Pártoló Fogadalmi Mozgalom közleményei

A nők mint kirakatredezők. Ez ma még nálunk ismeretlen női pálya. De nem úgy van Páris, London, Hamburg, Vevey, Bécs és Berlinben, ahol úgy tartják, hogy jobban megfelel a nőnek, mint a gép mellett robotolni, vagy irodában görnyedni.

De azonkívül is, a nő sok tekintetből alkalmasabb is ezen pályára, mint a férfi.

A rendezgetést és csinósítást már a babaszobában elkezdti, aztán folytatja az otthonában. Szebben tud virágot is csokorba kötni, tehát miért ne érvényesíthetné vele született nőies ízlését a kirakatredezésben is, ahol a puha selymek, szalagok és csipkék omlását, kalapok, divatárúk, kézimunkák, ékszeres művészi szépségeit, étvágygerjesztő csemege- és gyümölcsféléket rendezgethet. Ezen cikkek szinte hivattottak a női kéz rendezésére. A nő szeret tervezni, festeni, rajzolni és kézimunkázni, ösztönösen finom ízlésével tehát könnyen bekapcsolódhat ebbe a szép díszítő munkakörbe.

A kirakatredezés olyan mesterség, hogy hét különféle kézműipar mesterségáinak egyesítése. Majdnem iparművészet.

Minden mesterség képzéséhez van köteve, azért a kirakatredezés is tanfolyamokon sajátítható el. Kirakatredező tanfolyamokat nyitottak: a Kereskedelmi Akadémia, az Országos Fűszer Egyesület és a Hangya. Megtehetnék ezt nők részére a praktikus érzékkel bíró nőegyesületek is. Ezen még oly kevésbé ismert pályán sok szorgalmas és ízléses bíró nő rövid tanulás után juthatna becsületes keresethez.

Ne idegenkedjünk valamitől csak azért, mert szokatlan és új dolog. A magyar ügyesség és műveltség érzék egy új pályát teremtett ezáltal a dolgozó nők részére.

irsai Szabó Tiborné

HARISNYA

és finom **fehérnemű** legolcsóbb beszerzési forrása

Szirmai, VII., Akácfa-u. 32.

MANSZ tagoknak árengedmény.

A MI KONYHÁNK

Rovatvezető: M. R.

Borsóleves, spenit pudding, borjúszélet, képviselőjánk.

Borsóleves.

Gyöngye cukorborsót kifejtünk, kevés zsíron, finomra vágott zöldségtredezéssel megpároljuk, liszttel meghintjük és ha a liszttel kissé párolódott, csontlével felferesszük. Sőt, esetleg kevés cukrot tehetünk hozzá. Édes tejfellet egy tojás sárgáját kavarnak el a leveses tálba és a levest ráöntjük.

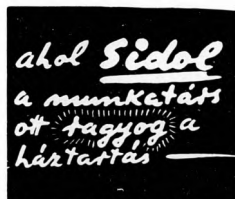
„DUCE”

a tökéletes műbőr-fényező és tisztítószer. Kapható minden jobb sz.üzletben.

Gyártás: V., Nádor-u. 17. — Telefon: I-103-76.

Spenit pudding.

A spenótot puhára főzzük, a vizet szítan át lecsöpögtetjük róla és átörjük. Minden kanál sűrű spenóthoz egy egész tojást veszünk és annyi kanál finom zsemlyemorzsat és minden öt kanálra egy deka vaját. A spenótot, vajat, tojás sárgáját jól kidolgozzuk, egy csöp söt adunk hozzá, közé vegyítjük a zsemlyemorzsat és a tojás jól elvert habját. Vajjal kikent, morzsával kihintett pudding-formában egy óráig főzzük. Tálaláskor paradicsommártást adhatunk hozzá.

Borjúszélet tejfölösen.

A szép borjúszéleteket könnyedén kiverjük és leszóva állni hagyjuk. Hat-nyolc szélethez 15—20 deka gombát megtisztítunk és kanálnyi zsírral, finomra vágott zöldségtredezéssel pároljuk. Most a széleteket forró zsírral teszszük és csak addig, míg a zsír összérántja a felületét, s aztán gombára rakva fedő alatt pároljuk. Ha a hús megpuhult, kiszedjük, egy-két kávéskanál liszttel hintünk a gombára, két deci tejszínnel vagy tejfellet felöntjük, félőzük Makaronival tálaljuk. A borjúszéletet ugyanígy készíthetjük zöldborsóval vagy spárgával a gomba helyett.

OLAJFESTMÉNYEK,

KERETEK

HOFFMANN FERENC

BUDAPEST,

IV., Gerlicsey-utca 5, IV., Károlyi-körút 28.

Képiselőjánk.

2 deci vízben 7 deka vajat felforraltunk. Ha fő, tíz deka lisztet folytonos kavarással közötte belekeverünk, hogy sűrű pép legyen. Ha levettük a tűzről, addig keverjük, míg teljesen kihűl. Akkor egyenként hozzáadunk három egész tojást. A tojásokkal egyenként dolgozzuk el, míg a masszát teljesen felveszi s olyan lesz, mint a jól kidolgozott fánktészta. Egy fél sütőporát is adunk hozzá kidolgozás közben. Vékony kékent sütőpétre ebből a masszából kávéskanállal 16—18 kis halmot rakunk. Forró sütőben sütjük, de vigyázzunk, hogy 14—15 percig ne nyissuk ki a sütő ajtaját, mert ha levegőt kap, összeesik; ¾ óráig kell sütni, hogy átjáradjon. Ha kihűlt, a tetejét levágnak és tejszínhabot vagy vaniliakrémel tesznek közé.

VILÁGSZENZÁCIÓ!

Hölgyeim! Nem kell többé költőtől! Nemzetközi Vásáron bemutatjuk a XX. század csodáját a

„RAPID”

kézi kötökészüléket.

Néhány óra alatt bárki köthet magának pullovert, blúz, vagy ruhát. Kezelése egyszerű. Ára 25.— pengő.

Forgalomba hozza: **Áruforgalmi kft. V., Erzsébet-Ért 4.** Köllőtszón: Kézműnkö pavilon 83.84.

KERTÉSZET

Vessünk csemegekukoricát! A főtt kukorica közismert és kedvelt eledel, a termés idején az első csöveket örömmel üdvözöljük a piacon, sajnos, azonban ezek a csövek többnyire közönséges takarmánytengeriről szedettek. A csemegetengeri íze százszor külön, mint a nagyszívű takarmányfajta, ügylészik azonban, hogy a közönség egyrészt nem ismeri a két fajta különbségeit, másrészt a gazdák nem természetnek nagyon csemegetengerit, pedig a kereslet minden estendőben jelentős. A csemegetengeri a kis házikertben is helyet kaphat, hiszen növeése sem oly erős, szűkebb sortávolság mellett is jól terem és néhány tő is ellátja szükségletünket. A csemegetengeri kedveli az ősszel trágyázott talajt, egyébként jó kerti földben mindenütt megfelelően terem. Fajtái közt sok izletes, édes van, melyeknek csöve is meglehetősen nagy.

Fejeskáposzta és a gumós zeller természetese. A gumós zeller teljes nagyságúvá csak akkor fejlődik ha május hónapban kiplántázzuk. Hogy addig a terület kihasználatlanul ne heverjen, korai káposztaféléit természetünk benne. Április elején kiültetjük a káposztát és május hónapban közéje palántázzuk a gumós zellert. A káposzta árnyékában a gumós zeller-palánták szépen megerősödnek és amikor július első felében a káposzta kitermelésre kerül, már szép nagy zellernövények vannak a földön, melyek szeptemberig gyönyörűen kifejlődnek. Így természetük a fejeskáposztát és gumós zellert a zugló kertészek is, azok a zöldségkertészek, akik úgyszólván a teljes pesti piacot ellátják az így természetett zöldségekkel.

A MANSz játéküzeme

már készül a húsvéti vásárra.

Olcsó és kifogástalan magyar áru.

*

Budapest, VII., Rózsa-utca 23.

HASZNOS TUDNIVALÓK

A tej nem savanyodik, ha hőmérséklete 12 alatt van, mert a benne levő tejsavbaktériumok ilyen alacsony hőmérsékleten nem szaporodnak. Az útnak indítandó tejet tehát annyira hűtsük le, hogy útközben 12-re fel ne melegedjen.

Gyümölcsesítés után ajánlatos a vízvissal addig várni, míg a gyümölcs emésztése legalább is megkezdődött a gyomorban. Különösen a cseresznyénél, egresnél, dinnyénél ajánlatos.

Uj porszivógép. A villamos háztartási készülékek piacán egy új, könnyen kezelhető, olcsó kis porszivógép jelent meg, a Magyar Siemens-Schuckert Művek Villamosági R. T. (Budapest, VI., Teréz-kört 36) Protos-Rapid-porszivógépe.

Ez a gép pótolja az úgynevezett villamos seprőt, sőt sokkal többre is használható, mert a géppel együtt szállított dús választék tartozékok a legkülönbözőbb alkalmazási módokat teszik lehetővé.

A Siemens Protos-Rapid-porszivógép nagyobb háztartásokban a már meglévő nagyobb porszívók mellett az állandóan kéznél levő takarítóeszköz szerepét játszhatja. Kisebb háztartások részére pedig teljesen megfelelő módon kielégíti mindama igényeket, amelyeket a háziasszonyok egy porszivógéppel szemben táplálhatnak

Olvasóink figyelmébe.

Kérjük k. előfizetőinket, hogy csak a 27 200. számú csekken fizessék be az előfizetési díjat, mert rendkívül sok zavar származik abból, hogy előfizetőink régi és más számú csekken küldik be előfizetésüket.

Paprikás, omlettel borítva.

Borjúpaprikást készítettünk, mit kizsírított túróval edénybe tesszünk. Majd omlettetztát öntünk rá és szép világosra megsütjük: 5 tojás sárgáját, 5 kanál tejfellet habosra keverünk, az 5 tojás kemény habját hozzáadjuk, utóljára 4 csapott evőkanál grízlisztet szórunk közé és a paprikásra tesszük. Középtűznél kell sütni.

Hideg hús hagylóokban.

12 dkg párolt borjúhúshoz vesszünk egy drb jót megtisztított velőt, 12 dkg főtt nyelvet, mindent apró kockára vágva, valamint 2 kemény tojást és egy szardellát, majonéz közé keverjük, hagylóba rakjuk és aszpikkal díszítjük. A hozzávaló majonéz: Fél liter sűrű savanyú tejfelt, 5 tojás sárgájával habverővel tüzön sűrű krémmé verjük, majd a túzról levéve addig verjük, míg kihül. Használat előtt ízesítés szerint citromlevet vagy ecetet, sőt és cukrot adunk hozzá és szükség szerint felhígítjuk olvaszot aszpikkal.

Sajt szufflé.

6 jó kanál lisztet, fél liter tejjel simára elkavarunk és csendes tűznél sűrű péppé főzzük. A pépet hűlés alatt keverni kell, hogy egészen sima legyen. Kihűlés után egy egész tojást és 5 tojás sárgáját vegyítsük bele, s ha ezzel is simára elkavartuk, az 5 tojás fehérjéjének kemény habját adjuk hozzá. Kivajazott formába öntjük és gőzben fél óráig főzzük. Tálaláskor kiborítjuk és külön csészében forró vajot adunk hozzá, valamint reszelt parmezánt.

Ne vegyen hamisítványt!

Ügyeljen a bélyegzőre a paszta felületén.

Igy bélyegzett színes paszta sem válik ragadóssá.

Rajtrégyarvatunk minden hónap 15-én megjelenő számunkban közöljük.

A m. kir. postatakarékpénztár Árverési Csarnokának

(IX., Lónyai-utca 30-32. Távbeszélő: 1-879-65.)

1937. évi május havi

ÁRVERÉSI SORRENDJE:

A) a Hegedüs Sándor árverési teremben (földszint):

- hétfőn:* szövetek, selymek, feldolgozatlan fehérműanyagok, vásznak stb. és jobbminőségű férfiruhák, esetleg egyéb különféle használati tárgyak;
- kedden:* a) a hó első és harmadik (esetleg ötödik) keddjén varrógépek, írógépek, hangszerek, könyvek, szőrmék, szőnyegek, bundák, illetve átmeneti kabátok és felöltők;
b) a hó második és negyedik keddjén fényképezőgépek, látszerek, rajzeszközök, egyéb műszerek, szőrmék, szőnyegek, bundák, ill. átmeneti kabátok és felöltők;
- szerdán:* új és használt férfi- és női ruhák, fehérműek, ágys és asztalneműek, különféle használati tárgyak;
- csütörtökön:* szövetek, selymek, feldolgozatlan fehérműanyagok, vásznak stb., jobbminőségű férfiruhák, esetleg egyéb különféle használati tárgyak;
- pénteken:* bőrörek (cipők stb.), étszer- és fémtárgyak, kerékpárok;
- szombaton:* új és használt férfi- és női ruhák, fehérműek, ágys és asztalneműek, különféle használati tárgyak.

B) a Baross Gábor árverési teremben (II. emelet):

- hétfőn:* arany-, ezüst- és ékszártárgyak;
- kedden:* arany-, ezüst- és ékszártárgyak;
- szerdán:* arany-, ezüst- és ékszártárgyak;
- csütörtökön:* arany-, ezüst- és ékszártárgyak;
- pénteken:* bútorok és lakberendezési tárgyak;
- szombaton:* arany-, ezüst- és ékszártárgyak.

C) a zálogkölcsonfiókokban

minden hó második keddjétől a hó harmadik péntekjéig hétköznapokon arany-, ezüst- és ékszártárgyak árverése. — A hó minden csütörtökjén az újpesti (Kassai-utca 40.) és a pesterzsébeti (Petőfi-utca 9.) fiókokban arany-, ezüst- és ékszártárgyak, valamint különféle ingóságok.

Az egyes árverési termekben árverésre kerülő tárgyak jegyzékét, valamint a zálogkölcsonfiókokban tartandó árverések pontos idejét naponla megjelenő Árverési Közlönyünk tartalmazza. Ára 10 fillér. kapható az árverések helyszínén.

gebhardt

az elegáns világ fogasa

DIÓSY JÁNOS

BUDAPEST VII. RÁKÓCZI ÚT 24.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó: AMBRÓZY MIGAZZI LAJOSNE GRÓFNÉ.

Kiadója: A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége. — Főmunkatárs: AMON VILMOSNÉ.

Stephaneum nyomda r. t. Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. — A nyomdáért felelős: ifj. Kóli Ferenc.